

SLOVENE

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V spravi prejemam mesečno . . . 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

Inserati:

Enostolpna poltversta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13
za trikrat . . . " 10
za večkrat primeren popust.

Poročna oznanila, zabavne, smrtnice itd.:
enosolpna po tversta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna poltversta po 30 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredni
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vosni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

O jugoslovanskem vprašanju.

Pred kratkim sta izšla o tej stvari od hrvatske strani dva članka, ki sta zelo pomembna, ker odkrivata glede hrvatsko-srbskega vprašanja posvem novo smer. Prvega je objavil v praškem listu »Union« pravaški politik in bivši saborski poslanec Stjepan Zagorac. Njegove misli so v glavnem sledeče:

Balkanska vojna je napravila na avstrijske Jugoslovane globok vtis ter je dvignila našo samozavest. Jugoslovani smo prepričani, da bo monarhija prisiljena v bodoče računati z izobraženim jugoslovanskim narodom, broječim do 7 milijonov ljudi. K temu bo veliko pripomoglo zblizanje med Hrvati in Srbi, ki se splošno opaža. Kardinalna točka naših stremiljenj je preosnova dualistične monarhije in združitev habsburških Jugoslovancev. Dokler je upanje, da je naš razvoj in napredek v tej monarhiji mogoč, dotlej ne more biti govora o kakšni odcepitvi Jugoslovancev od nje, kajti le monarhija nam more zagotoviti prost razvoj.

Pa tudi v slučaju, da nas bo monarhija še dalje pritiskala k tlom, naša politika ne pojde za združitvijo s Srbijo, marveč za tem, da se ustanovi docela neodvisna jugoslovanska država, ki bi se pridružila balkanski zvezi. Misel, da hoče Srbija naš jug anektirati, je povsem napačna. Z osvojitvijo novih dežel je njena bodočnost itak zagotovljena. Zato Srbi ne mislijo na naš jug, temmanj, ker kot realni politiki vedo, da bi si s tem nakopali pri Hrvatih in Slovincih odločno nasprotstvo, brez kojih privolitve je aneksija teh dežel nemogoča. Hrvatov in Slovencev ni mogoče posrbiti, ker se upira temu vsa zgodovina, zahodna kultura in religija.

V Srbiji danes priznavajo, da so Srbi in Hrvati etniško en narod, politično pa vsak s svojo posebno minulostjo in s svojo lastno državno idejo: srbsko v kraljevini Srbski in s hrvatsko v hrvatskih in slovenskih deželah. Zato vlada v Srbiji mnenje, naj bi se »Srbi« v hrvatskih deželah proglasili za Hrvate, kakor se Hrvati v Srbiji čutijo za Srbe. Ta popolni poreobrat v hrvatsko-srbskem razmerju je rodila vojna. Srbija išče na našem jugu le prijateljstva. To je monarhiji v veliko korist, pa le tedaj, če bo rešila svoje akutno jugoslovansko vprašanje v smislu hrvatskega državnega prava.

Drugi članek, ki se peča z jugoslovanskim, oziroma srbohrvatskim vprašanjem,

je izšel izpod peresa nekega aktivnega hrvatskega politika v zadnji številki »Österr. Rundschau«. Pisatelj pravi, da se belgrajski krogi že nekaj let trudijo, kako bi se spravil antagonizem med Hrvati in Srbi s sveta. V tem oziru so dosegli že precej uspeha. Sedaj pa so Srbi storili velik korak naprej in so baje pripravljeni opustiti vse zunanje znake, ki ločijo Hrvate od Srbov, zavedajoč se njihovega narodnega edinstva. Srbski predlogi so baje sledeči: srbska državna zastava (rdeče-modro-bela) se zamenja s hrvatsko (rdeče-belo-modra), mesto cirilice se uvede latinica kakor tudi gregorijanski koledar. Gre še za ime. Avstrijski katoliški Jugoslovani naj bi se še nazivali »Hrvati«, pravoslavni avstrijski Jugoslovani pa »srbsko pravoslavni Hrvati«.

Srbi si morajo osvojiti simpatije Hrvatov — to je danes geslo srbskih voditeljev izven monarhije. Ni težko uganiti, da je konečni cilj Srbov politični združitev enotnega hrvatsko-srbskega naroda. Naloga monarhije je, da to velikopotezno politiko Srbije paralizira z isto dalekovidnimi koraki. Samo hitra in popolna zadovoljitev hrvatskih teženj v okviru monarhije bo razvoj jugoslovanskega vprašanja rešila v korist monarhije. Toda treba hiteti, kajti železni zakoni narave se ne dajo ustaviti.

Na Balkanu.

MIROVNO VPRAŠANJE.

Mir se kmalu sklene?

Sofija, 13. aprila. Listi trde, da se tekom enega tedna podpiše v Londonu preliminarni mir.

Pariz, 13. aprila. Iz Carigrada se poroča: »Osmanski Lloyd« je po pooblaščenih mladoturških krogih obveščen, da so se Turki in Bulgari glede na mirovne pogoje že sporazumeli in da je Bulgarija sprejela naravnostno črto Midia-Enos. Sovražnosti niso še prekinili radi zahtev Grkov glede na otoke.

Mirovna nota zakasnela.

Sofija, 13. aprila. Izročitev odgovora velesil na mirovne zahteve balkanske zveze se je zopet zakasnila, ker ruski poslanik še ni dobil potrebnih instrukcij, dočim jih drugi poslaniki že davnej imajo.

Ferdinand pri Bulairu.

Sofija, 12. aprila. Car Ferdinand se je podal s prestolonaslednikom v Bulair in čete navdušeno nagovoril. Govor je kazal, da kralj ne računa več z nadaljevanjem vojske.

MEDNARODNI POLOŽAJ.

Angleži optimisti.

London, 12. aprila. Reuterjev urad poroča iz dobro informiranih krogov, da prevladuje v diplomatičnih krogih optimistično naziranje. Le skadrsko vprašanje je še vedno negotovo. Dosedaj še ni došla nobena izjava, da bi črnogorska vlada v tem vprašanju že izpremenila svoje stališče, vendar pa je nedvomno, da bo tudi to vprašanje rešeno mirnim potom. Kar se tiče balkanske vojne, je pričakovati skorajšnjega miru. Diplomatični krogi izjavljajo, da je odločna in jasna izjava Rusije, ki je dospela v najugodnejšem trenutku, silno zboljšala kritični mednarodni politični položaj. Uradno se zagotavlja, da še ni ničesar znano o kakih kompenzacijskih ponudbah Črnigori priznava pa se, da sta Rusija in Italija s privoljenjem ostalih velesil že podvzela tozadevne potrebne korake.

Dunaj ni proti Slovanom.

Praga, 13. aprila. »Narodni Listy« poročajo iz dunajskih krogov zunanjegega ministrstva: Zadnje Sasonove izjave so tu ugodno vplivale in so jih z zadoščenjem pozdravljali. Glede na izpremenjen balkanski položaj obstoja med obema državama soglasno mnenje, da obe državi balkanskim državam prepustita sadove njihovih zmag in jih svare, naj z medsebojnimi spori bojnih uspehov ne zmanjšajo. Dunajski kabinet je osobito zadnje čase dokazal, da na Balkanu ne zasleduje protislovanske politike. Na Dunaju sodijo, da je bojkotni sklep v Belgradu zgolj demonstracija in da ga ne bodo izvedli, da se dela za bojkot.

× × ×

ZADNJI ODMEVI VOJAŠKIH OPERACIJ.

Premirje ob Čataldži.

Kolin, 13. aprila. »Kölnische Ztg.« poroča iz Čataldže: Sklenilo se je dvadnevno premirje, da pokopljejo mrličje. Zadnji boji so bili baje jako krvavi.

Neznatni spopadi ob Čataldži in na morju.

Carigrad, 13. aprila. Uradno vojno poročilo izjavi: Ob Čataldži se je bil včeraj ob levem krilu lahke artilerijske boje, drugih bojev ob Čataldžki črti ni bilo. Med Bogadosom in Silivrijem se je izvedlo na morju poizvedovanje. Opazil se je bulgarski oddelek v železniški službi, na katerega se je pričelo streljati. Tri vozove so naši topovi raz-

bili, ostale so Bulgari zapustili in se umaknili. Predvčeršnjim se je približala sumljiva jadrnica Kumburunu ob azijski obali ob izlivu reke Menderes. Ker smo streljali na ladjo, se je morala ladja umakniti. Včeraj popoldne sta zadeli dve turški torpedovki južno od Sedil Baliro dve torpedovki sovražnika. Ko se je približno četrte ure streljalo, sta se še dve sovražnikovi torpedovki pojavili. Turški križarica »Mediš« je prihitela turškima torpedovkama na pomoč in je pričela streljati, nakar se je sovražnik umaknil. Pred Bulairjem se ni nič izpremenilo.

»Averov« ponesrečil?

Carigrad, 12. aprila. Križarka »Georgios Averov« je baje pri Tenedu zadela na kopno. Porta vesti še ne more potrditi.

Turki masakrirajo.

Atene, 12. aprila. Na otoku Castellorizo so Turki uprizorili klanje proti kristjanom.

× × ×

SKADRSKO VPRAŠANJE.

Srbske operacije pred Skadrom ustavljene.

Dunaj, 12. aprila. Tukajšnji mednarodni krogi potrjujejo, da je srbska vlada generalu Bojoviću ukazala operacije pred Skadrom ustaviti, razun če bi bil od Turkov napaden.

Srbske čete se ne odpokličejo?

Belgrad, 13. aprila. Merodajni krogi izjavljajo: Ni res, da Srbija svoje čete izpred Skadra odpoklicuje. Srbija smatra skadrsko vprašanje za črnogorsko stvar, vsled česar more le Črnagora odločiti, če se srbska ojačenja odpokličejo, še predno se mir sklene.

Druga vest o sklepu srbske vlade.

Belgrad, 13. aprila. Včeraj se je vršil kronski svet pod predsedstvom kralja Petra. O zunanji situaciji je poročal Pašić. Sklenilo se je, da se srbske čete izpred Skadra odpokličejo. Kar se tiče srbskih čet v Albaniji, se odpokličejo, ko se sklene s Turčijo definitivni mir.

Misijski Popovića.

London, 12. aprila. (Reuter.) Črnogorski delegat Ponović je odpotoval v Pariz ne samo v zadevi pogajanj glede vojne odškodnine, ampak tudi v zadevi eventualne finančne kompenzacije za Skader.

LISTEK.

Gora Alos, republika menihov.

Potopisna črtica z balkanskega polotoka.

Spisal N. vitez pl. Gutmansthal. —
Poslovenil K. Čik.

(Dalje.)

V Vatopediju so me sprejeli zelo prijazno in me peljali v sobo z lepim razgledom, kjer so mi prinesli kavo in gliko iz ukusno ukuhanih zelenih orehov. Toda ker sem se bil preživljal od včerajšnjega dne le s črno kavo in glikom in je bila ura že tri odbila, sem si dovil prositi za malo kruha in vina, da bi mogel zaužiti svoje brešno, ki sem ga imel še s seboj. Tega si pa prijazni menihi niso dali dvakrat reči in kmalu sem imel pred seboj izvrsten prigrizek iz jajc, sardin, sira in kruha ter vino.

Ko sem se bil pokrepčal, me je peljal oče Hrizantemos k samostanskim prestojnikom, kjer so mi zopet postregli s kavo, glikom in mastiho. Potem sem se priporočil in pričel pod vodstvom očeta Hrizantema natančno ogledovati samostan.

Predno pa nadaljujem, moram opomniti, da sta med atoškimi samostani dve vrsti, namreč cenobiji ali kinoviji in idioritmi monastirji. Prve vlada opat monarhično, ki je voljen za celo življenje in ima absolutno moč. V teh samostanih nima nihče svoje lastnine, vse je samostansko, stanovanja menihov so enaka in hrana je skupna. Idioritmi monastirji se vladajo pa republikansko. Njihovi predstojniki, trije do štiri po številu, se volijo z večino glasov na eno leto. Tak predstojnik se imenuje antiprozopos, kateri naslov mu tudi še ostane po preteku njegove službene dobe. Prvi med njimi se zove proistamos, a nima posebne moči nad menihi. Vsak menih živi v teh samostanih po svojem premoženju boljše ali slabše, si opravi svoje stanovanje poljubno, je posebej iz svoje lastne kuhinje in le ozir obleke in službe božje se mora podvreči splošnim pravilom.

Ruski samostani na Atosu se prištevajo k prvi, največji in najmočnejši grških samostanov pa k drugi vrsti, ki bolj odgovarja demokratičnemu duhu Grkov, katerim je vsaka disciplina neljuba. Vatopedi spada k samostanom z republikansko vlado.

Prvotno in v duhu sv. Atanazisa so bili vsi atoški samostani cenobiji, kar se večidel spozna po stavbinskem

slogu samostanov in po večinoma krasnih skupnih refektorijih (obednicah). V XIV. stoletju je pa prišlo v večini teh samostanov lažje pravilo idioritnih monastirjev do veljave. V najnovejšem času se pa zopet opaža nagnjenje k strožji smeri kinovijev.

Soba, v kateri so me bili samostanski predstojniki sprejeli, je bila neke vrste klubova soba, v kateri so se shajali očeti, da so se pri kavi in glikom razgovarjali o samostanskih zadevah. Raz teraso, ki se drži te sobe, je najkрасnejši razgled na morje z otokoma Tasosom in Samotrakijem na horizontu.

Ogledoval sem cerkev in vse relikvije, zlasti pas svete Device Marije; peljali so me za oltar, da sem opazoval svetinje, dasi je bila služba božja. Posebno čudno se mi je zdelo, da ravno tam, kakor tudi v vseh drugih atoških samostanih, meni nič tebi nič z najsvetejšimi relikvijami. Relikvijarji, večinoma krasna dela zlatarske umetnosti in darovi bizantinskih cesarjev in cesaric, se jemljejo v roke in gredo iz roke v roko brez vseh ceremonij. Toda pri ljudstvu, kjer služabnik vstopi pokrit v sobo svojega gospoda, kakor sem z lastnimi očmi videl v hiši nekdanjega ministra v Atenah, in se brez vseh okolnosti usede k gospodarjevi mizi,

mora samoobsebi tudi češčenje svetnikov mnogo svoje obredne zunajosti izgubiti, kar pa nikakor ne škoduje odkritosrčnosti in globokosti tega češčenja.

V velikem stolpu vatopedijskem se nahaja tamošnja bogata knjižnica v treh nadstropjih, kar se le da zavarovana proti nevarnosti požara. Refektorij, divno okrašen s starimi freskami in opravljen z marmornatimi mizami in klopmi, se rabi le pet- do šestkrat na leto za slovesne pojedine, ki združijo vse samostanske prebivalce.

V Vatopediju sem prvič videl simandrone, ki se še rabijo v vseh bizantinskih samostanih. To so približno eno colo debele, prostoviseče deske iz platanovega lesa, ki so nadomeščale zvonove, ko so bili še zelo dragi in redki. Nanje se tolče z lesenim kladvom, in dasi ima vsak samostan več lepih zvonov, se vendar v vsakem nahaja več simandronov, katere uporabljajo za manj slovesne priložnosti, da kličejo očete.

Vatopedijska cerkev ima čudodelno podobo Matere božje, o kateri pripoveduje legenda sledeče:

Bizantinska cesarica Pulherija (ali Placidija), ki je posebno rada opravljala svojo pobožnost v tej cerkvi, je nekoč baje ravno vanjo vstopila, ko je

Črnogorske zahteve glede na odškodnino za Skader.

Milan, 13. aprila. »Secolo« objavlja poročilo iz Rima, da se Črnogora za Skader odškoduje z mednarodnim posojilom 50 milijonov.

London, 13. aprila. »Pall Mall Gazette« poroča, da se je konferenca poslanev v svoji zadnji seji pečala z odškodnino za Črnogoro. Avstro-Ogrska se baje nič več ne upira, da se del Bojanske doline odstopi Črnigori.

RAZDELITEV OSVOJENEGA OZEMLJA.

London, 12. aprila. »Reuters« poroča: Pogodba med Srbijo in Bulgarijo je tako jasna, da se ni mogoče veliko prepirati. Toda če kljub temu nastane neresljiv spor, je v pogodbi določeno, da bo razsodnik ruski car. Pogodba z Grčijo je bolj nejasna in ne vsebuje določitve razsodišča.

Solun, 12. aprila. Srbija baje odstopi Grčiji Bitolj, Gevgeli, Mirafte in Strumnico, zase pa si izgovori prost dohod za vse tranzitno blago k solunskemu zalivu. Grki imajo v Solunu zbranega silno veliko vojaštva, Bulgari pa hočejo baje v Solun odposlati v kratkem 50.000 mož. Grki so baje sklenili, da Bulgarom s silo zabranijo nastanitev v Solunu. Kar se tiče Srbov, so te dni vojaško nadzirali nekega bivšega bulgarskega ministra, ki se je peljal v Bitolj.

VOJAŠKI KREDITI ZA SRBijo.

Belgrad, 12. aprila. Skupščina je razpravljala o zahtevi 90milijonskega kredita v vojaške svrhe. Finančni minister je izvajal, da so se vojni krediti, zahtevani oktobra lanskega leta, naslanjali na premiso, da se bo Srbija bojevala tri mesece s 320.000 možmi (prehranitvenega stanja) in 100.000 vprežne živine. Vojska pa veliko delj traja, na noge pa je spravila Srbija 402.000 mož in 150.000 vprežne živine. Zato je srbska vlada februarja meseca dala vojni upravi 30 milijonov na razpolago, zdaj pa zahteva vlada še 60. Demobiliziralo se pred sklepom miru ne bo. Mir se sklone bržčas tekot enega meseca. Demobilizirati pa se tudi ne more, preden ne bo rešeno vprašanje razdelitve osvojenega ozemlja med zavezniki. Vojska zasluži, da jo podpiramo. Nek nemški vojaški strokovnjak je izjavil, da je bila bitka za Bitolj najbrilantnejša epizoda v celi balkanski vojski. Od začetka vojske do danes je preteklo 190 dni, a Srbija pokriva vse stroške iz svojega. Kredit se je nato soglasno v prvem branju sprejel.

SENZAČNE VESTI IZ ČRNEGORE.

Cetinje, 13. aprila. Tu se je razširila vest, da so bile aretirane štiri visokostojne osebe, med njimi en častnik spremstva princa Mirka. Aretiran pa je bil le en poštni uradnik, ki je razširjal vznemirjajoče vesti glode Skadra. Govori se o naraščanju revolucionarne struje, ki hoče težavni položaj kralja Nikita v svoje svrhe izrabiti. Te vesti pa utegnejo biti pretirane.

VPRAŠANJE SILISTRIJE SE NI POPOLNOMA REŠENO.

Peterburg, 12. aprila. Vprašanje odstopa Silistrije še ni popolnoma rešeno. Bulgarska brzojavna agencija javlja, da bulgarska vlada o peterburških diskusijah o tem vprašanju še ni obveščena, še manj pa o kakem rezultatu. Prihodnja seja peterburške konference se vrši v torek.

podoba začela govoriti in jo vprašala, kaj da ona, ki je ženska, tu išče; sicer je kraljica, toda tu je druga, mogočnejša kraljica, na kar je cesarica zapustila njenega praga, in menih bi so ji sezidali oratorij (molitvenico) nad cerkveno lopo, odkoder se je mogla udeleževati službe božje. Iz tega se je razvila za vse ženske prepoved, stopiti kedaj na atoško zemljo.

Med cerkvenim zakladom mi je bila zlasti všeč neka skodeljca iz ahata, vdolana v dragoceno risano in pozlačeno srebro.

Na dvorišču je zanimiv lep bizantinski, od elegantnih stebrov obdani vodnjak »Fiale«.

Sedaj sem naprosil očeta Hrizantemosa, da bi smel obiskati pristan. Seveda me je spremljal tja, kajti orientalska uljudnost zahteva pustiti gosta kolikor mogoče malo samega.

Na obrežju mi je pokazal oče Hrizantemos kraj, kjer je bil cesarski deček Arkadij od Panagije na čudovit način rešen smrti v valovih in položih pod grm na bregu. Temu dogodku pripisuje legenda ime in izvor samostana. Vatopedija (grški vatos pomeni grm in pedi dečka). Potem smo ogledovali pomaranče, timonske in zelenjavske vrte samostana, hleve za mule in konečno pokopališče. Slednje je zelo majhno,

ALBANIJA SE NEVTRALIZIRA IN OBRZI PLEMENSKO USTAVO.

Dunaj, 12. aprila. »Reichspost« poroča, da se velesile bavijo s sestavo statuta za Albanijo, ki mora biti gotov, preden se reši vprašanje prestolnega kandidata. Albanija postane nevtralna država po zgledu Belgije in Švice. Nevtraliteta se bo garantirala po mednarodni pogodbi. Albaniji se pripozna plemenska ustava in se varujejo različni plemenski privilegiji.

ITALIJA IN GRČIJA.

Rim, 12. aprila. »Tribuna« piše, da bi se Italija morala načeloma protiviti temu, da Grčija dobi sploh kaj obrežja nasproti krškemu otoku do Santi Quaranti, ker bi bila s tem otrantska ožina ogrožena. Z ozirom na velike žrtve Grčije in njeno tradicionalno prijateljstvo do Italije pa je Italija zadovoljna, če dobi Grčija pol krške ožine, to je golfa Saiada, vendar ne bo smela tega obrežja utrjevati.

AFERA PALIČ.

Blamaža literarnega oddelka v avstrijskem vnanjem ministrstvu.

Cetinje, 12. aprila. Črnogorska delegata, ki imata preiskati afero Palič in nasižne konverzije v Djakovici, sta došla v Djakovico 9. t. mes. in hotela tam z avstrijskima delegatoma začeti preiskavo. Toda avstrijska delegata sta predlagala, naj črnogorska delegata afero Palič preiskujeta pod njunim nadzorstvom, afero nasilnih konverzij pa bosta ona dva sama preiskovala. Črnogorska vlada je nato proti takemu postopanju protestirala in zahteva, da se postopa tako, kakor je bilo pogodeno: da se namreč preiskava o obeh zadevah vodi skupno v navzočnosti italijanskega konzula.

Belgrad, 12. aprila. Danes se je vršila vprhi evropskih konzulov v Djakovici obdukcija trupla P. Paliča. Obdukcijo so v navzočnosti konzulov izvršili dva črnogorska in en srbski zdravnik. Konstatiralo se je, da je bil Palič ustrelen od več puškinih krogelj na veliko daljavo. Sledi bajonetnih sunkov se niso našle.

NAJVEČJI SOVRAŽNIK ALBANCEV.

Berolin, 13. aprila. »Lokalanzeiger« poroča, da je Džavid paša v Valoni in v Beratu odstranil albansko in razvil turško zastavo.

PROTIRUSKO GIBANJE V BULGARIJI.

Praga, 13. aprila. »Narodni Listy« poročajo iz Sofije: Greh bi bil, če se zamolci, da je politika ruskega zunanjega urada Bulgare zelo močno razburila in vero najbolj prepričanih rusofilov omajala. Čujejo se strastni glasovi: »Rajši z Avstrijo!«

VPRAŠANJE PROTIAVSTRIJSKEGA BOJKOTA V SRBIJI.

Dunaj, 12. aprila. Dunajski listi se zelo ogorčeno bavijo s protiaavstrijskim bojkotom v Srbiji, katerega je sklenila belgrajska trgovska zbornica. Poročila so zelo pretirana in deloma tudi napačna, ker je sklenjen bojkot le pod gotovimi pogoji. Resolucija, katero je sprejela belgrajska trgovsko-obrtna zbornica, naglašja, da avstrijska balkanska politika silno škoduje gospodarskim in političnim interesom Srbije, vsled tega je belgrajska trgovska zbornica sklenila: 1. Opozoriti vse avstrijske trgovske in industrijalne kroge, da prerusijo srbski trgovci vse stike z njimi, če monarhija ne izpremeni svoje politike proti Srbiji. 2. Če opozoritev ne bo imela uspeha, prično srbski trgovci in industrijalci

izvajati strog bojkot proti vsemu avstrijskemu blagu. 3. Pozove se vse ostale balkanske zaveznike, da se pridružijo tej akciji. 4. Izvoli se poseben odbor, ki naj ukrene vse potrebno v Sofiji in v Atenah, da se tamkajšnji trgovski krogi pridružijo srbskim zahtevam. Na čelu te velike akcije stoji belgrajski veletržec Riznić. Eksekutivni odbor je imel včeraj svojo prvo sejo in se je že obrnil v Sofijo in v Atene s pozivom, naj se tudi Bulgari in Grki pridružijo srbskim zahtevam. Srbski vladni krogi nimajo nobenih zvez s to akcijo. Zdi se celo, da postopajo srbski trgovci proti volji srbske vlade.

Slovenski romarji v Rimu.

Rim, 11. aprila.

Avdiencia v Vatikanu nam je zagotovljena. Kako je zdravje Sv. Očeta, se ne ve natanko. Tudi drugih romarjev je v Rimu veliko, posebno gospode, da so vsi hoteli zasedeni. Rimljan je sicer navajen gledati gručo 100 ljudi po ulicah, a vedno je še radoveden in povprašuje ali ogiba: odkod so ti? Vreme imamo prav aprilsko. Zjutraj je čisto jasno, a opoldne že prši, ob dveh se zopet razvedri in zvečer nagaja. Zdravje je bilo do sedaj še precej ugodno. Eden si je zvil malo nogo, a zdravnik mu jo je naravnal in danes bo že hodil z nami. Enega smo pa včeraj oddali v bolnišnico. Romarji vstajajo zgodaj, ko je še vse mirno v mestu; čakajo, da se cerkev odpre, kjer so pri obhajilu in maši. Ob 7. uri so že doma in zajtrkujejo; ob 8. uri je skupna sv. maša, potem ogled po okolici. Včeraj popoldne si je večina ogledala Forum, mamerinsko ječo, koloseum in okolico. Ob 6. uri so bile slovesne pete litanije vseh romarjev pri Mariji Snežnici. Od tam so šli večerjat na svoje stanovanje in spat. Danes bode maša in pridiga v Lateranu, malo daleč, a po osmi uri so že vsi zbrani. Rim, 12. aprila. Gre nam vse ugodno. Romarji so zadovoljni s hrano in postrežbo. Hospici so oddani za laške romarje, saj jih je v okolici Riese blizu 7000 tu, mi moramo stanovati po hotelih, kar je sicer dražje, a ugodneje. Podnevu vidimo toliko lepih reči, zato se posebno zvečer radi vsedemo k mizi in komaj je večerja končana, se oglasi slov. pesem. Ljubljana, Idrija in njuni okolici imajo skupno stanovanje. Med njimi je več dobrih pevk in pevcev, zato je vsak večer pred hotelom več radovednih Rimljanov, ki radi poslušajo, ploskajo in prosijo, naj še zapojemo. Celo gostje, nastanjeni v hotelu, silijo k nam ali pri vratih poslušajo. Traja pa vse to le eno uro, ker je treba zgodaj spati in zgodaj vstati. Večina teh romarjev je drugi dan že ob 4. na 6. uro pri sv. obhajilu, potem treba doma zajtrkovati in hajdi zopet po določenem programu. Včeraj smo obiskali sv. Lovrenca in pokopališče in obhodovali krasne in umetne spomenike. — Rim, 12. aprila. Danes smo imeli govor in peto mašo pri Mariji Snežnici; potem smo šli k sv. Neži v katakombe in vsi naenkrat zapeli pesem o sv. Neži. Skupina italijanskih romarjev je ginjeno poslušala. Ko prenehamo, pride duhoven iz Treviza k pevovodju in ga prosi, naj vendar še kaj zapoje; tako peti ne znajo v Italiji. Ustregli smo mu, a obžalovali, ker ravno basov ni bilo. Oh, ti vaši basi, kako mogočno done in do kake nižave sežejo! Danes smo vas poslušali pri maši, imate krasen zbor.

zdravljajo, in celo delavci, zaposleni pri samostanskih delih, se prizadevajo posnemati spodobnost in dostojanstvenost menihov.

Posamezni ovni se pasejo ob šumečem potoku in čete petelinov si iščejo v visoki travi svoj živež. Domače živali ženskega spola so prognane z atoške zemlje. Na Atosu je pač mogoče umreti, se pa ne roditi; vendar onega lepega junijskega večera je takorekoč vse k življenju spodbujalo in ta krasna, bujna narava ni pripuščala černih misli.

Toda morala sva domov, ker se edina samostanska vrata pri solnčnem zahodu zapro in potem do zjutraj nikomur ne odpro. Večerja zame in mojega dragomana se je prinesla. Jedla sva sama v sobi, kjer nama je stregel neki menih. Namizno perilo se mi je sploščilo, zdelo, kakor kasneje povsod v vseh atoških samostanih, neverjetno umazano, a naposled sem videl, da je marogasto posebno od rdečega vina in ne dobro oprano. Za večerjo sva dobila surove kumare, jajca in ribe, ki so bile, polite z orcestersko omako, katero sem imel s seboj, dovolj okusne; ampak kolikorkrat sem zagledal jagnjetino ali kozličevino, mi je bila popolnoma ne-žljiva. Jajca in mleko se seveda uvažajo od zunaj, so pa večinoma sveža in dobra.

(Dalje.)

Prosim vas, zapojte še eno, saj vidite, kako naši romarji srčno žele. Besed ne razumemo, a da ste peli od sv. Neže, smo takoj uganili. Zapeli smo jim Marjino. S solzami v očeh so se poslovili od nas. Tudi pri romarjih pevcih je isto, kakor pri posebnih zborih. Kadar ga najbolj potrebujejo, pa ga ni. Obljubljeno je nam, da bomo pri avdienci peli, a če ne bo avdience, nas sprejme de Waal in bomo vseeno peli, da nas sv. oče sliši.

Dnevne novice.

+ Poslanec Ravnihar o jugoslovanskem vprašanju. Dr. Ravnihar je dopisniku češkega tednika »Narodni Obzor« povedal nekaj stavkov o jugoslovanskem vprašanju in njega rešitvi. Iz tega pogovora, ki ga je objavila zadnja številka tega lista, posnemamo samo dve stvari, ki kažeta dr. Ravniharja v zelo smešni postavi. Mož pravi, da so slovenski liberalci edini sposobni zediniti Jugoslovane na en isti politični program. Ta je imenitna. Liberalna stranka je sama razcepljena na Bog ve koliko kosov in se ne more niti sama zediniti na gotov politični program, pa hoče druge ediniti! Nadalje je Ravnihar odgovoril na vprašanje kako so balkanski dogodki vplivali na Slovence, sledeče: »Zelo mogočno. Pri nas to ni kaka čuvstvena sanjarija — ampak praktično pozitivno veselje. Mi Slovenci kot slaba veja jugoslovanskega stebila čutimo v sili Jugoslovanov svojo lastno silo — naša energija in pogum v našem narodnem boju rasteta. Simpatije našega priprostega ljudstva za bojujoče se brate so bile tako elementarne in odločne, da se je pred njimi morala umakniti celo špekulacija S. L. S., ki se je spočetka z drugimi krščanskimi socialci stavila na stran Turkov.« — Na to zbadanje g. Ravniharja pa ne rečem drugega kakor to, da je naivnost g. Ravniharja naravnost fenomenalna. Ko bi hotela S. L. S. uganjati špekulacije na račun simpatij našega ljudstva za balkanske Slovence in kovati kapital zase, bi pisali naši listi drugače. Ker je pa poštenost in pravica prvi pogoj našega dela in tudi naše politike, zato take »špekulacije« od strani dr. Ravniharja odločno odklanjamo.

+ Iz seje deželnega odbora kranjskega dne 12. aprila 1913. V mlekarški tečaj na Vrhniki se sprejmejo sledeči učenci in učenke: Josip Cek s Primorskega in Ivan Kasatkin z Ruskega proti plačilu šolnine; Franc Kuster, Anton Kušar, Franc Škamperle, Alojzij Jez, Franc Terček, Josip Meglen, Franc Jaklič in Anton Zidar s štipendijami po 100 K. Moški gojenci se zglase na šoli dne 21. aprila t. l., gojenka pa dne 2. junija t. l. — Za pogorelce v Trebči vasi, občina Dvor, se dovoli 2000 K podpore. — V okrajni cestni odbor v Krškem se imenujeta zastopnikoma deželnega odbora Ivan Pfeifer, c. kr. poštar v Leskovcu in Andrej Pirc, posestnik v Ravneh. — Iz več okrajev se poroča, da so začeli redno voziti po deželnih cestah tovorni avtomobili. Ne glede na to, da večina cest — zlasti one iz prejšnje dobe — ni tako zgrajena, da bi mogla vzdržati tak promet, obstoji resna nevarnost za avtomobilski promet, zlasti pri nekaterih mostovih. Podjetniki, ki so začeli s takimi vožnjami, so sedaj sami odgovorni za posledice. Ko stopi nov cestni zakon s 1. julijem t. l. v veljavo, bo deželni odbor, zaslišavši okrajne cestne odbore, sklepal o tem, katere ceste je za avtomobilsko vožnjo prepovedati, oziroma kako jih je spraviti v potreben stan in kak dohodek za izredno rabo ceste se bo zahteval od lastnikov avtomobilov.

— Kako se je izvestno časopisje la-galo. Kakor znano, je »Neue Freie Presse« in za njo »Reichspost« objavila obsirno dramatično poročilo o mučeniški smrti albanskega duhovnika P. Paliča. Znano je, da je to poročilo dal listom na razpolago tiskovni urad zunanjega ministrstva. V tem poročilu je bilo rečeno, da so Paliča zvezali, ga trikrat pozvali, naj se odpove svoji veri, mu »na mig popov« raztrgali s telesa obleko, ga tolkli s puškinimi kopiti, mu razbili več kosti in reber, ga polmrtevega še enkrat vprašali, ali prestopi ali ne, in ko je dejal: »Ne, ne zapustim svoje vere in ne prelomim svoje obljube!«, so ga srbski vojaki ubili z več udarci s puškinimi kopiti, eden pa mu je z bajonetom prebodel prebudo. Danes se pa uradno poroča, da se je v Djakovici vršila dne 12. t. m. obdukcija Paličevega trupla od strani treh zdravnikov v navzočnosti preiskujočih konzulov. Konstatiralo se je, da Palič ni bil z nobenim bajonetom preboden, ampak na veliko daljavo od več puškinih krogelj ustrelen. Zakaj, to se bo šele dognalo, razvidi se pa že iz tega, da je bilo poročilo avstrijskih nemških listov o načinu Paličeve smrti od konca do kraja zlagano in vsi detajli popolnoma izmisleni. Tiskovni urad zunanjega ministrstva je zo-

pet pred celo Evropo blamiran. Če se na tem uradu kar tako na lepem izmislijo cele prizore v Djakovici, ki se nikoli niso vršili, potem mu tudi glede ostalih trditvev o vzroku Paliceve smrti ni veliko verjeti. Poročila o nasilnih konverzijah v Djakovici utesnejo biti verjetna, zato pa je tem hujše obsodbe vredno, da se ti gosposde ne omejuje na dognana fakta, ampak razburjajo čeli svet z očitno zlaganimi dodatki, detajli in romani. Dokazano je, da smo imeli prav, da nismo veliko verjeli povesti »Neue Freie Presse«, ki je ne glede na izkušnje s sramotno afero Prochaska že a priori izgledala skrajno neverjetno.

— **Na adresu g. dr. Trillerja.** Znano je in poročali smo, kako skrbni gostobesednega našega liberalnega deželnega odbornika gospodarstvo kranjske dežele. Besede o polomu, bankrotu, slabem gospodarstvu so na dnevnem redu. Za zgled bi pa povedali gospodu dr. Trillerju to-le: Ko se je izvršil značilni polom posojilnice v Laškem, je naš poslanec dr. Benkovič takoj sklical skupaj več mož brez razlike strank, ki so bili člani ali upniki nesrečne nemške posojilnice, da bi se posvetovali, kako bi se izvršila sanacija, da ne bi prišlo toliko slovenskih kmetij na hoben. Deželna vlada je takoj obljubila 100.000 kron brezobrestnega posojila. Zdaj pa vprašamo, kaj je pa storil dr. Triller za nesrečne žrtve pri »Glavni«? Tukaj, tukaj, gospod doktor, je bolj hvaležno gradivo! Ampak tukaj so liberalci pogladi v zrak 3 milijone slovenskega denarja, zato bo pa gostobesedni dr. Triller molčal kot grob.

— **Neugodna znamenja.** »Reichspost« poroča, da v admiralskem svetu mednarodnega brodovja pred Barom angleški vrhovni poveljnik Burney in francoski poveljnik Charlier, ki ima povrh kot zastopnik Rusije dva glasa, vedno glasujeta proti predlogom avstrijskega admirala Njegovana, za avstrijske predloge pa glasuje samo nemški poveljnik von Klitzing, dočim se laški poveljnik Ciroši, ki je jeziček na tehtnici, odloči vedno za stališče tripelemente. — Obrtnik Sremac je na shodu belgrajskih trgovcev, ki so bili do zdaj najbolj Avstriji naklonjeni element v Srbiji, med splošnim odobrovanjem rekel, da »ni Srba, ki bi Avstrije ne sovražil«. — Predsednik trgovske zbornice v Belgradu Risnić je izjavil, da Italija pač varuje svoje koristi v Albaniji, ne nastopa pa proti srbskim interesom. — To so znamenja, ki dajo marsikaj misliti.

— **Patriotizem tržaških Lahov.** Kakšni so cilji tržaških Lahov, kaže najbolje dopis iz Trsta, ki je bil pred kratkim priobčen v rimskem listu »Giornale d'Italia«. V tem dopisu pravi dopisnik: Mi v Trstu ne poznamo nobene druge avtoritete nego naše poslance, župana, občinski svet in — laškega konzula. C. kr. avstrijskih uradov torej ne poznamo. Na zunaj smo praktični in previdni, v srcu pa imamo samo en ideal, da postane iz Trsta to, kar je postalo iz drugih mest (da pride pod laškega kralja). In take patriote bo podpiralo tržaško nemštvo pri prihodnjih občinskih volitvah v Trstu!

— **Prepovedane zastave.** Poroča se nam, da je glavarstvo v Postojni prepovedalo za slučaj padca Skadra vsako manifestacijo, tudi izobešanje zastav. To se je zgodilo na višji ukaz. Čudno se nam to pri naših čudnih razmerah nič ne zdi. Tudi se nam bi nič čudno zdelo, če bi Turki v slučaju zmage primarširali v Cetinje, da bi gotovi krogi ukazali, da se izobešijo zastave, ker se je posrečilo ohraniti status quo. Pri nas je vse mogoče.

— **Vremenska katastrofa v naših krajih.** Novo mesto: Minoli teden smo imeli mrzle dneve; v petek opoldne je postalo naenkrat prav toplo; mislili smo, da je nevarnost mraza prešla; varali smo se; ob dveh popoldne je prišla nevihta in kmalu so bili Gorjanci s snegom pokriti; zvečer je pa zopet snežilo, vendar hudega od petka na soboto nismo imeli; v soboto dopoldne je zopet snežilo, pa kmalu nehalo; zvečer je močno deževalo, ponoči močno snežilo; ko smo se v nedeljo zbudili, smo imeli pravo zimo; sadno drevje v najlepšem cvetju se lomi pod težo snega. Sadno drevje — v najlepšem svetu — je uničeno, ravno tako tudi vinogradi. Leta 1910. so bili vinogradi uničeni; leta 1911. smo imeli v vinogradih tretino pridelka, leta 1912. skoraj nič pridelka in letos zopet nič. To je prava katastrofa za nas in te katastrofe ne more niti Dolenjska niti Belokranjska prenesti. Preveč smo udarjeni v tako kratkem času; gospodarsko uničeni. Žalostno obletnico obhajamo te dni; vse je pobito. — Sovinjak v Istri, dne 13. aprila. Toča je letos že dvakrat tolkla v okolici Motovuna in Oprtija. Vendar ni bilo znatne škode, ker trta na nekaterih krajih še ni dobro vognala.

Strah nas je pa, da je zima, ki je nastala v noči od 11. travna na 12., in od 12. na 13. dokončala svoje delo. Niti sredi zimske dobe ne zapade sneg tako nizko. Ves Kras, visoko nad Hrpeljem, tja čez Učko, do Pazina, do morja, kamorkoli človek pogleda, povsod le sneg. Temperatura je nizka — 3°. Bati se je, da bo trta uničena posebno v onih krajih, kjer je že grozde in lepo razraščeno perje pokazala. Cvetje je na sadnem drevju radi vetra popadalo. — Iz Zagorja se nam piše. V noči od nedelje na ponedeljek je zapadel več kot 1 dm debel sneg. Vse je že cvetelo, vrtnice imele lepe mladice, grah je bil že zunaj, trta je lepo kazala, sedaj je vse zmrznilo. Škoda je velika. — Vipava, dne 14. aprila. Danes se je naenkrat lepo spomladansko vreme izpremenilo v zimsko. — Dežuje in sneži. Hribi so vsi pobeljeni. — Iz Goriškega, dne 12. aprila. Minolo noč je pobelil sneg kraske vrhove. Čaven in Sveta Gora je dobila snežno tančico. Nevarnost je nastala, da ne bi sledila snegu slana ter ne pomorila tako bogatega sadnega cveta kakor je letos.

— **Iz politične službe.** Kranjski deželni predsednik je imenoval koncipista deželne vlade dr. Karola Bicek za provizornega c. kr. komisarja, za provizorna c. kr. koncipista dež. vlade pa konceptna praktikanta Ljudevita Klobčiča v Črnomlju in Gustava Golia v Novem mestu. Provizorni veterinarski asistent, pridržen deželni vladi, je postal diplomirani živinozdravnik Viljem Jedlička.

— **Sestanek zastopnikov organizacijskega društva** se je vršil dne 3. t. m. v Alojzijevišču. K sestanku so bili povabljeni vsi dekanjski zaupniki in so se vabili v precejšnjem številu odzvali. Obravnavalo se je, kako naj pridobi društvo čim več članov. Člani se prosijo, da poravnajo članarino in agitirajo pri tovariših za pristop k društvu.

— **Poštni nabiralnik** so dobili 1. t. m. v Kotredežu, politični okraj Litija.

— **Obolelo učiteljico** Frančiško Mikec v Žužemberku do nameščala suplentinja Ljudmila Pristov.

— **Umrl je v bolnici** v Šibeniku frančiškan o. Vice Vrdoljak, star 70 let. — V Gor. Vakufu v Bosni je umrl dekan in gvardijan o. Ivo Vujičić. — Umrl je Andrej Pirnath, bivši mestni sodnik v Petrinju.

— **K umoru na Tolstem vrhu** se nam poroča, da so se dobili znaki, po katerih bo prav lahko dobiti roparskega morilca. Na vratih, kjer je stanovala Doroteja Ovcjak, dobili so krvave odtiske prstov morilca. Policijski inšpektor Toplikar je posnel te krvave odtiske prstov. Kakor znano, so aretovali nekega pohajkovalca in sedaj bodo primerjali odtiske njegovih prstov z odtiski krvi na vratih, kateri bodo natančno pokazali, kdo je morilec. Pri že omenjenem aretovancu so tudi našli okrvavljene spodnje hlače in neko pismo, katero je imel pri sebi. Torej povoda dovolj, da se je aretovanec še nadalje pridržal v preiskovalnem zaporu.

— **Razne »informacijske pisarne«** na Balkanu sedaj rastejo kakor gobe po dežju. Vsaka taka informacijska pisarna zahteva od ljudi denar, da pa take »informacije«, kakršne sedaj more dati, da namreč sedaj še ni dela na Balkanu. Voditelji takih »informacijskih pisarn« so ljudje, ki sploh nobenih zvez ne morejo imeti. Naše čitatelje opozarjamo na tozadevne informacije, katere je podal v našem listu gosp. profesor Bezenšek.

— **Zaročil se je** g. Franc Luznar, nadučitelj na Primskem pri Kranju, z gospico Karlo Savojčevo iz Kranja.

— **Poročil se je** danes, v ponedeljek, dne 14. aprila t. l. v Ljubljani g. Leon Mataj, lastnik tvrdke A. Globotschnig v Stražišču pri Kranju, z gospico Milko Hrovatovo iz Ljubljane.

— **Novi vlaki na progi gorenjske železnice.** Od 1. maja 1913 bosta vozila dva nova vlaka, in sicer pojde brzovlak z Jesenic ob 4. uri 35 minut popoldne in pride v Kranj ob 5. uri 6 min. popoldne, kjer ostane 1 minuto, ter pride v Ljubljano na južni kolodvor ob 5. uri 48 minut popoldne in to skozi vse leto. — Ob nedeljah in praznikih bo vozil med Ljubljano in Kranjem osebni vlak in sicer pojde iz Ljubljane ob 2. popoldne ter pride v Kranj ob 2. uri 43 min. ter gre iz Kranja ob 6. uri 4 min. popoldne in dospe v Ljubljano ob 7. uri 2 min. zvečer.

— **Morske vožnje Austro - Amerikana, Trst.** Parniki »Alice« 17. aprila v Neapol, Barcelona, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo in Buenos Aires; »Canada« 19. aprila v Quebec in Montreal; »Laura« 19. aprila v New York; »Kaiser Franz Joseph I.« 26. apr. v New York; »Eugenia« 1. maja v Patras, Almeida, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo in Buenos Aires.

Polemika med balkanskimi zavezniki.

Bulgarski vladni »Mir« je dne 10. aprila objavil uvodni članek »Pogubna polemika«, v katerem razvija naslednje misli:

»Da se okrepi balkanska zveza, ne zadostujejo samo oficialni lojalni odnosi, ampak potrebno je, da se balkanski narodi zavedajo, kako je zveza potrebna. Tu ima tisk važno nalogo. Nevarno pa je za zvezo, ako časopisje kali prijateljsko razmerje med narodi. Vsak lahko uvidi, da je srbska polemika malenkostna, a vendar je škodljiva. Ta polemika traja že od začetka vojske. Srbsko časopisje je začelo polemiko s trditvami, da v od Srbov osvojeni Makedoniji ni bilo Bulgarov, ampak le bulgarska propaganda. Na te trditve bi bilo komaj vredno odgovarjati, ker je znano, da se je ono makedonsko prebivalstvo zavedalo bulgarske narodnosti ter se borilo za svoje pravice v cerkvi in šoli, še predno si je Bulgarija priborila politično in cerkveno svobodo, ko torej o bulgarski propagandi ne more biti govora, nasprotno je pa bila Srbija takrat že svobodna država in je lahko podpirala narodno gibanje v Makedoniji. Ko pa srbske oblasti v bulgarskih makedonskih okrajih niso hotele priznati bulgarske narodnosti in bulgarskih šol, je moralo tudi bulgarsko časopisje začeti polemiko. Polemika sicer dejanskih razmer v Makedoniji ne bo izpremenila, pač pa lahko ohladi prijateljsko razmerje med Srbi in Bulgari.

Še hujša polemika je nastala po zavzetju Odrina. Bulgari so radi priznali hrabrost srbske vojske in njene zasluge pri zavzetju Odrina. Čemu torej prepri o številu srbskih čet in topov pred Odrinom, čemu prepri o tem, kdo je zavzel Odrin in ujel Sukri pašo? Saj je srbski general Stepanovič takoj v začetku izjavil, da so zavzeli Odrin Bulgari z vzhodnega sektorja.

Zelo se motijo oni srbski patrioti, ki mislijo, da bodo mogli srbsko javno mnenje na ta način izkoriščati proti Bulgarom. Razmerje med obema državama je urejeno po pogodbi. Prihodnost balkanskih držav je odvisna od medsebojne zveze in od izpolnjevanja zavezniških obveznosti.« Tako »Mir«.

Štajerske novice.

— **Občinske volitve v Ljutomeru.** Volilni imeniki so že od 4. t. m. na razpolago. Nemška tržka večina Slovencev niti v reklamacijski niti v volilni komisiji ni dala zastopstva.

— **Iz sodne službe.** Sodnik dr. Jurij Wallner je premeščen iz Radgone v Beljak.

— **Bela žena.** Umrl je v Vukovem dolu posestniški sin Jožef Čruič. — Preminul je v Lipnici g. Bela Vajna de Pava, podmaršal v p. roj. v Kronstadt.

— **Kap je zadela** 10. aprila v Šmartnem posestnika, gostilničarja in lesnega trgovca Janeza Komarja, ko je šel po zdravila v Celje 9. t. m. Umrl je star 72 let. Rajni je bil znan po Spodnjem Štajerskem, Hrvaškem in v Slavoniji. Pred 20 leti je ogromno lesa razpečal v Rumunijo. Bil je povsod priljubljen in žaluje za njim mnogo ljudstva, osebno pa delavstvo.

— **Graščina Thal zopet prodana.** G. Andrej Pugl, lastnik vil in občinski odbornik v Gostingu, je prodal graščino Thal glavnemu ravnatelju Vitkoviških železnikov, g. Frideriku Schuster za pol milijona kron. Graščino je kupila leta 1905. slovenska družba, sestoječa iz dr. Hudnika, Maurerja in Lavrenčiča, od barona Walterskirchna. Po teh jo je prevzel pred dvema letoma gozdarski mojster Vencel Chitrasek in lansko leto pa g. Pugl na dražbi za časa »Glavne posojilnice«. Graščina obsega 500 oralov zemlje in je prešla zopet v nemške roke.

— **Nemški listič »Deutsche Wacht«** si je izbral zadnje čase za glavno nalogo denunciacijo Jugoslovancov. Mi Slovenci se pač od teh ljudi ne bomo učili patriotizma. Prinesla je nedavno nesramen članek proti prestonasledniku, ki ga pa državni pravdnik ni zavrnil. To je bil državni pravdnik v Celju.

— **Deželno trtnico v št. Ilju v Slov. gor.** ki se nahaja doslej v posestvu g. Celcerja, bodo prihodnje leto preložili v Spielfeld, kjer je deželni odbor že vzel potrebno zemljišče v najem.

— **Jubilej tovarne za usnje Franca Woschnagga.** Znana nemška tovarna Franca Woschnagga in sinov obhaja letos 125 letnico svojega obstanka. Sedaj je gospod Franc Woschnagg sam lastnik.

— **Iz dimnika padel.** Dne 12. t. m. je dimnikarski učenec g. Fuchsa v Celju, pri tukajšnjem ključavničarju Koserju snalil dimnik, ne da bi bil z vrvi privezan in zavarovan. Padel je iz precej visokega dimnika ter nezavesten obležal. Spravili so ga v bolnišnico. Učil se je komaj kake tri mesece. Ali bi ne

bila dolžnost navzočega sina g. Fuchsa, da bi učenca poprej primerno zavaroval in s tem nesrečo preprečil.

— **V cerkveno puščico vlomil.** V ptujski mestni cerkvi je neki neznanec v puščico v križevi kapeli vlomil. Neka gospa ga je sicer pri tem zadržala, vendar se je posrečilo tatu zasačiti. Zasedujejo ga s policijskim psom.

— **Kje je denar?** Cesar je že meseca novembra leta 1912. nakazal pogorelcem pri Sv. Kungoti v župniji Hajdin 4000 kron podpore, pa jih dosedaj še niso prejeli. Kam je torej ta denar izginil?

— **Roparska druhal** se je klatila dne 6. t. m. v raznih kmečkih občinah brežiškega okraja, je ljudstvo vznemirjalo in več vlovov izvršila. Tolpi se je posrečilo ukrasti posestniku Janezu Vrtič iz Brežine 160 K in razne dragocenosti, pri posestnici Ani Stergar v Selah okoli 200 K in druge stvari in pri trgovcu Andreju Krošelj za 420 K blaga. Družba obstoji iz pet do šest članov. Ukradeno blago so odpeljali z vozom.

— **Vlomilca aretirali.** Dne 3. marca so v palači grofa Meran neznani tatovi v Wertheimovo blagajno v tajniški sobi vlomili in odnesli 5000 K denarja. Malo pred vlomom je bil tamonjski sluga Janez Pulzer odslovljen in si šel v Kapfenberg ali Donawitz službe iskat. Stanoval je pri nekem Stöcklerju. Kmalu po odhodu Pulzerja je odšel tudi Stöckler in se šele 27. marca vrnil. Ker sta oba osumljena, so jih postavili pod policijsko nadzorstvo. Zapazili so sčasoma, da si je nakupil Palzer več novih oblek in brezposelno, po Gradcu postopal. Pri hišni preiskavi niso nič dognali, kar bi njim služilo v dokaz, a pri natančnejši preiskavi so vendar prišli stvari na sled. V stanovanju Palzerja in Stöcklerja so našli 6 stokronskih, 51 dvajsetkronskih in 24 desetkronskih bankovcev. Stöckler je trdil, da je ta denar prištedil. Stöcklerja, ki je zaradi tatvine že več let ječe presegel, in Palzerja, ki je bil že večkrat zaradi tatvine in vlačugarstva kaznovan, so odvedli na deželno sodišče. Ostali denar je Palzer najbrže nekje na Dunaju skril, kjer je tudi nekaj časa bival.

Primorske vesti.

— **p Rozina v zaporih.** Rozina, za katero je bila izdana, kakor je znano, tiralica vsled ovadbe, da je poneveril pri okrajnem šolskem svetu za goriško okolico velike svote denarja in o katerem se ni do danes nič vedelo, kam je izginil, se je v soboto zjutraj ob 7. uri in pol sam predstavil pri sodišču v Gorici gosp. oficijalu Neffatu, ki mu je odkazal v zaporih primerno stanovanje.

— **p Smrtna kosa.** V torek, dne 8. t. m. je po dolgi in mučni bolezn umrla gospa Ida Michl, roj. Kavčič, soproga pevovalke »Pevskega in glasbenega društva« v Gorici, g. Josipa Michla.

— **p Prijet begunec v Belgradu.** Sina bivšega župana kanalskega, poslovođjo Križničevih tovarn v Podmelcu, ki so v konkurzu, Alojzija Križniča, ki je na sumu, da je izvršil razne goljufije in je pred meseci izginil iz Kanala, pripeljali so včeraj v goriške zapore iz Belgrada, kjer je bil aretiran.

— **p Smrtna kosa.** Pretekli četrtek je umrl oče g. župnika Kokošarja pri Sv. Ignaciju v Gorici. Star je bil 78 let. — Pretekli petek je umrl na operaciji v bolnišnici v Trstu g. Kristijan Bratina, nadučitelj v Bovcu. V Bovcu je služboval 23 let. Zapušča vdovo in osem otrok.

Cerkveni vestnik.

— **Božja pot na sv. Višarjah** se odpre dne 1. maja ali na praznik Vnebohoda Gospodovega. Lepo število pobožnih romarjev in častivcev Marijinih prihaja vsako leto posamezno kakor v procesijah iz Škofje Loke, iz Predvora in iz vseh delov Kranjske dežele na sv. Višarje, ki je ena najslavnejših, pa tudi najtežavnejših božjih potov.

Napad na španskega kralja.

Dne 13. t. m. ob pol 2. uri se je španski kralj Alfonz vračal v svojo madridsko palačo z vojaškega vežbališča, kjer je nadzoroval ob spomladanski paradi armado. V ulici Alkale se je preril skozi gosti špalir mlad napadalec, ki je iz daljave treh metrov trikrat na kralja ustrelil, a kralja ni zadel, pač pa je bil ustreljen kraljev konj. Vojaško spremstvo je priskočilo takoj kralju na pomoč, ki je ostal popolnoma miren, zasedel konja svojega pobočnika in odjezdil domov. Množica je kralja navdušeno pozdravljala. Napadalec se je po napadu poizkušal pomešati med množico, a sta ga dva policijska stražnika prišla. Napadalec se je besno branil, ko so mu hoteli samo-

kres iztrgati iz rok; šele, ko je stražnikom še tretji stražnik priskočil na pomoč, so mu samokres izvili. Ko so gnali napadalca na policijski komisariat, je potegnil iz pasu ostro bodalce in je napadel policiste. Z največjo težavo so stražniki napadalca izvili bodalce. Ko so napadalca na komisariatu zasilovali, je izpovedal, da se zove Albetre, da je 25 let star in da je mizar. Potrdil je, da je nameraval kralja umoriti. Policija je prišla še nekega Francoza, ki je stal v neposredni kraljevi bližini, ko je Albetre streljal na kralja, ker sumi, da je dajal napadalca znamenja. Ko so Francoza z Albetrejem konfrontirali, je izjavil, da ne pozna napadalca in da ni z napadom v nikaki zvezi.

Ali ste že odposlali položnico „Slovenski Straži“?

Telefonska in brzajavna poročila.

RAZDELITEV OSVOJENEGA OZEMLJA.

Belgrad, 14. aprila. Merodajni krogi izjavljajo, da bodo zavezniki brez vmešavanja drugih osvojeni teritoriji sami medseboj razdelili.

BULGARSKO-RUMUNSKA KONVENCIJA.

Belgrad, 14. aprila. Med Rumunijo in Bulgarijo se pač razmotriva o konvenciji, toda do sklepa je še daleč. Tendencia ruske in francoske diplomacije ni ta, da bi se eventualna rumunsko-bulgarska zveza naperila proti Srbiji ali Grčiji, marveč nasprotno ta, da se balkanska zveza s pristopom Rumunije učvrsti.

SLOVANOFIL PRI CARU.

Peterburg, 14. aprila. Znani Čarikov, bivši ruski poslanik v Carigradu in pristaša Izvoljskega, je imel daljšo konferenco s Sasonovom in bil potem sprejet v avdijenci pri caru.

ČRNOGORSKI URADNI LIST POLEMIZIRA PROTI OFICIJELNI RUSIJI.

Cetinje, 14. aprila. Uradni »Glas Črnogorca« ostro polemizira proti Sasonovu zaradi komunique ruske vlade. Očita Sasonovu, da hujša črnogorsko ljudstvo proti kralju. Če to ni namenoma, pa dokazuje vsaj, da ni ruska diplomacija absolutno nič informirana. V Črnigori je volja kralja identična z voljo ljudstva. Ni res, da bi kralj Nikita računal na evropsko vojsko. Kralj je nasprotno Rusijo prosil, naj se zaradi Črnogore ne spusti v vojsko. Črnogora ima dokumente za svojo trditve v rokah. Naj Rusija objavi dokumente, če ima dokazov o nasprotnem! Carjeva naklonjenost je črnogorsko ljudstvo globoko ganila, ravnotako simpatije ruskega ljudstva do Črnogore.

SLOVANOFILI POTRTI.

Peterburg, 14. aprila. Včeraj nameravani slovanški banket se je odpovedal. Prireditelj general Skugarevski se je odpeljal v inozemstvo.

MIROVNA AKCIJA VELESIL.

Sofija, 14. aprila. Velesile so izročile danes balkanski zvezi odgovor na mirovne pogoje zveze. Velesile izjavljajo: 1. Korekturi meje Midia — Enos, kakor jo želi Bulgarija, velesile ne ugovarjajo. — 2. Glede egejskih otokov, kojih usoda se ima prepušiti odločitvi velesil, je pripomniti, da morajo velesile sklepati še glede nekaterih otokov. — 3. Severna in severovzhodna meja Albanije se balkanski zvezi že zdaj naznani, južna in jugovzhodna pa potem, ko se določi. — 4. Vprašanja vojne odškodnine zdaj še ni treba diskutirati, ker bo o tem sklepala finančna komisija v Parizu.

AFERA PALIĆ IN KONVERZIJE V DŽAKOVICI.

Belgrad, 14. aprila. Kakor se iz Džakovice poluradno poroča, je avstro-ogrski konzul iz Prizrena kot član preiskovalne komisije izjavil, da pater Palić ni izgovoril življenja zaradi vere. S tem je ta zadeva poravnana. Kar se tiče nasilnih konverzij albanskih katoličanov, je preiskava potekla brez rezultata.

SVETI OČE ZELO BOLAN.

Rim, 14. aprila. Moči Svetega Očeta zelo pojemajo. Delovanje srca je slabotno in nepravilno. Včerajšnji buletin pravi, da je včeraj popoldne temperatura od 39 in pol padla na 38 in pol stopinj. Simptomi pljučnice in influence, ki so se pojavili, so neizpremenjeni.

Rim, 14. aprila. Zadnje poročilo o stanju Sv. Očeta je zopet ugodnejše. Pojav pljučnice je ugodnejši, splošno stanje danes zjutraj je bilo dobro.

PORESKI ŠKOF IMENOVAN.

Dunaj, 14. aprila. Cesar je župnika pri Sv. Ananiju Novem, Trifona Pederzoliija, imenoval za porziškega škofa.

DUNAJSKI NADSKOF IMENOVAN.

Dunaj, 14. aprila. Imenovanje prelata Piffa za dunajskega nadškofa je dejansko izvršeno, ker je kurija podelila aprobacijo.

× × ×

K ATENTATU NA ŠPANSKEGA KRALJA.

ATENTATOR JE FERREROVEC.

Madrid, 14. aprila. O atentatu na španskega kralja se še poroča: Po zapriseženju rekrutov, ki se je včeraj popoldne izvršilo, je kralj Alfons, obdan od svojega štaba, jahal nazaj k svoji palači. Ko je prišel mimo »Španske banke«, je stopil iz množice 26letni tesar Rafael Sanchez - Allegre in oddal 1 strel iz revolverja proti kralju. Kralj je hladnokrvno konja vzpodpodel, da je v stran skočil, kroglja pa je konja zadela v prsi. Preden je napadalec mogel zopet ustreliti, so ga zgrabili policisti in na tla vrgli. V tem položaju je atentator oddal še dva strela, ki pa tudi nista nikogar zadela. En policist je atentatorja s sabljo po glavi udaril, štirje so ga pa komaj premagali, tako je divje bil okoli sebe. Množica je hotela napadalca linčati. Prvi strel je osmolil rokavice na levi roki kraljevi. Ker je vsled napada nastala zmešnjava, so s kraljem jahajoči generali in častniki intervenirali in se s konji med ljudi zagnali, vsled česar pa je nastala panika in je bilo 11 žensk v gneči resno ranjenih. Kralj se je, ko so policisti napadalca odgnali, na svojem konju vzravnal, množico vojaško pozdravil in zaklical: »Živela Španska!« To je množico tako navdušilo, da je ploskala, vzklikala in prirejala kralju do palače velike ovacije. V palači je kralj o napadu obvestil kraljico in mater. Pred palačo se je med tem nabrala množica, ki je kralja in kraljico, ko sta se prikazala na balkonu, živahno aklamirala.

Atentator je izjavil, da je napad sam na svojo roko izvršil, toda opravičeno se sumi, da je anarhist, oziroma Ferrerovec, ki se je hotel nad kraljem zaradi justifikacije Ferrera maščevati. Allegre je doma iz Barcelone. Našli so pri njem pismo na ženo, ki je jako tajnostno sestavljeno in ima brččas le namen policijo na krivo sled zapeljati. Razen Allegre so zaprli še 4 druge anarhiste, med njimi Francoza Bacha, ki je bil že zaradi svoje nevarnosti iz Francije izgnan. Dva so izpuščili. Izvedli so tudi več hišnih preiskav in so zlasti pri Bachu našli kopromitujoče zapiske. Atentat je brezdvoma sad kompote. Atentator kaže precejšen cinizem. — Allegre je že priznal, da je izvršil svoj atentat, da maščuje usmrčenega Ferrera. — Med generali, ki so kralja obdajali, so bili tudi inozemski vojaški atašeji. Ruski ataše je potegnil sabljo in so ga komaj zadržali, da ni po atentatorju mahnil.

× × ×

KAKO SE REŠUJE HRVATSKO VPRAŠANJE.

Reka, 14. aprila. »Rječke Novine« trdijo kljub demitiji ogrskega tiskovnega urada, da bo Milan Accurti imenovan za »locumtenens« na Hrvatskem in da bodo izjemne odredbe Cuvajeve ostale še dalje v veljavi.

KONSTANTINOVO SLAVLJE V RIMU.

Rim, 14. aprila. V lateranski baziliki je bila ob zaključku jubilejskih slavnosti slovesna služba božja, ki se je udeležilo 16 kardinalov, člani vatikanskega diplomatskega zbora, rimsko plemstvo, dostojanstveniki papeževnega dvora in veliko občinstva. Kardinal Vannutelli je v papeževem imenu celebriral sv. mašo; godbo je preiskrbel siktinska kapela pod vodstvom maestra Perosija. Ko je prišel kardinal Merry del Val v krasno dekorirano cerkev, so ga člani diplomatskega zbora obkolili in ga vpraševali, kako da se oboleli sv. oče počuti.

GENERALNI ŠTRAJK V BELGIJI.

Bruselj, 14. aprila. Generalni štrajk se je danes začel. Red vzdržuje vojaštvo. Rudarji so z godbo na čelu korakali po cestah. Promet brodovja je ustavljen, blagovni promet z Ameriko prekinjen. Veliko rodbin je svoje otroke poslalo v inozemstvo. Nemški, francoski in angleški rudarji so izjavili, da ne puste premoga v Belgijo uvažati.

TAJNIK BULGARSKO TRGOVSKE IN OBRATNE ZBORNICE V ZAGREBU.

Sarajevo, 14. aprila. Tu se mudi tajnik trgovsko-obratne zbornice v Sofiji dr. Ivan Zlatarev, ki se od tu odpelje v Zagreb. Pročava trgovsko-obratne razmere med Hrvati in išče poslovne zveze z bulgarsko in hrvaško industrijo in obrtjo.

NOV JEZUITSKI GIMNAZIJ NA ČEŠKEM.

Praga, 14. aprila. »Narodni Listy« poročajo, da se jeseni ustanovi v Dejvicu jezuitski gimnazij z internatom. 700.000 kron je v ta namen že zbranih.

POZNA ZIMA NA BAVARSKEM IN NA ČEŠKEM.

Monakovo, 14. aprila. Na Bavarskem sta slana in sneg povzročila ogromno škodo. V Monakovem je celo soboto snežilo kakor v najhujši zimi. Zameti so marsikje promet ovirali. Boje se povodnji, če sneg hitro skopni.

Praga, 14. aprila. V celem češkem kraljestvu je močno snežilo. Snežni viharji so napravili v gozdih velikansko škodo.

VIHAR NA TIROLSKEM.

Inomost, 14. aprila. Snežni vihar je naredil po Tirolskem in Predarlsem ogromno škodo, zlasti na sadnem drevju. V Meranu je vihar ljudsko gledišče skoro demoliral. V Bolcanu bi se bil kmalu podrl ondodni cirkus.

NEURJE IN SNEG NA OGRSKEM.

Budimpešta, 14. aprila. Včeraj od 4. ure zjutraj naprej je tu divjal vihar in je snežilo. Iz vseh krajev Ogrske se poroča, da je snežilo in da je bilo mraz.

VELIKA NESREČA NA REKI LABI.

Devín, 14. aprila. Močan severni vihar je povzročil na Labi veliko nesrečo. Dva čolna sta zadela v s premogom naložen čoln in ga potopila. Moštvo se je rešilo.

MODERNI LJUDJE.

Praga, 14. aprila. V nemškem gledališču je med predstavo »Rosmersholma« prišlo do strašne panike, ker je neko ženo vrgla božjast. Komaj so ljudi, ki so drli iz gledišča, po dolgem času pomirili. Druge nesreče ni bilo.

ANGLEŠKI AVIATIK SPENCER UMRL.

London, 14. aprila. Znani angleški aviatik Spencer, ki je večkrat čez morje z Angleškega na Francosko poletel, je umrl.

POLET Z ZRAKOPLOVOM OČEZ ATLANTSKI OCEAN.

London, 14. aprila. Iz Las Palmasa se poroča, da nameravata aeronavta Brucker in Avitet z zrakoplovom preleteti Atlantski ocean.

EKSPLOZIJA LOKOMOTIVE V PREMOGOKOPU.

Berolin, 14. aprila. Iz Recklinghausna se poroča, da je počil kotel neke lokomotive v rudniku. En rudar je bil ubit, en pa nevarno ranjen.

STRAŠEN DVOBOJ.

Buenos Aires, 14. aprila. Tu sta se dvobojevala na meč Carlos Juarez Colman in Oscar Posse, ki je bil nevarno ranjen. Possejev oče je nato streljal na Juareza Colmana in na njegovega sekundanta in je oba ranil. Juarez Colman je nato z revolverjem ustrelil Possejevega očeta.

Ljubljanske novice.

Ij Poročilo za Slomšek - Einspielerjevo slavnost priobčimo jutri. Pevski večaki so priznali lep napredek pevskega zbora. Slavnost je dostojno zaključila 50letnica Slomškove smrti. Vsa čast prirediteljem, posebno pa slavnostnim govornikom.

Ij Obisk pri državni policiji. Državna policija v Ljubljani posluje, kakor znano, od 1. aprila t. l. Razni tukajšnji listi so objavili že nekatere stvari o državni policiji in njenem delovanju, da bi bilo pa objavljeno tudi pojasnilo o nastanitvi raznih pisaren in uradnikov, razdelitvi referatov itd., tega pa doslej še ni bilo. Čakali smo zaman, da bi nam poslalo slavno policijsko ravnateljstvo v tej zadevi potrební dopis. Mnenja smo, da se ljudstvo pouči, kam se naj obrača v raznih zadevah. Da pa mi ustrezemo našim čitateljem, se je podal naš urednik sam v novi urad. Vstopil je skozi vrata na Bleiweisovi cesti št. 22. Nad temi vratmi je c. kr. grb in pod grbom napis c. kr. policijsko ravnateljstvo, nad tem pa seveda K. K. Polizeidirektion. Hudomušnež, ki je stal pri vhodu, je dejal, da je nemščina v Ljubljani veljavnejša kot c. kr. grb, zato je nad grbom, slovenščina je pa pod grbom. Naš urednik je vstopil in videl napis »Permanenčna policijska služba«. Moral se je precej stegniti, da je mogel čitati. A glej, stegne se še bolj in zapazi, da je nad slovenskim napisom nemški, to pa menda radi tega, da lahko vsak sklepa, da tudi c. kr. policija misli, da so Nemci nad Slovenci. Ko je šel dalje po poslopiju, je videl, da so vsi napisali taki, da je nemščina nad slovenščino. Nabili pa so ti napis tako visoko, da pače vsakemu le slovenski napis v oči in ostane torej nemški napis iz praktičnega stališča brezpomemben. Detektiv, ki je stal pri vhodu v sobo za policijsko permanentno službo, je uredniku dejal, da se tu sem privedejo aretovanci. Tu jih zasiluje konceptni uradnik. Tu se tudi napra-

vijo ustmene ovadbe. Nasproti teh vrat, to je na levi, je zglasevalni urad in na istem hodniku vložni zapisnik, ki pa nima napisa na vratih. Sluga je rekel, da vložni zapisnik tudi brez napisa lahko izhaja, opustil se je pa, da bi ga po napisu obiskovalci ne izsledili in okradli. V prvem nadstropju je naš urednik iztaknil napis »C. kr. policijski ravnatelj«. Tu je vstopil in šel po sobah tako, da končno vendar našel znanega gospoda Finka. Pozdravil ga je: »Dober dan, gospod ravnatelj«, a g. Fink je prijazno odmigaval in rekel: »Prosim, ne šalite se, jaz sem samo official, ravnatelj je gospod grof Künigl in napis policijski ravnatelj spada njemu«. Ko ga je urednik prekinil in rekel, da je gospod grof vendar vladni svetnik, je dejal gospod Fink: »Oboje in policijski ravnatelj.« Gospod Fink je bil pa silno radoveden, kaj da stika naš urednik v novem uradu in še celo ob času, ki ni namenjen za občinstvo, zato ga je vprašal, kaj da želi. Urednik je zahteval dovolilnico za »Slomšek-Einspielerjevo slavnost«, na kar je gospod Fink uradnika naslovil na gosp. Junovicza. Tako je urednik končno počasi, a sigurno izvedel za pisarne vseh šestih konceptnih uradnikov: V II. nadstropju, vrata št. 14 je gospod podravnatelj dr. Skubelj, ki ima v rokah bolj važne kriminalistične zadeve. Poleg njega je v sobi št. 13 gospod Gogala, ki ima tiskovni referat, na št. 12 je gospod Junowicz, ki izdaja dovolilnice za razne prireditve in za policijsko uro. Tudi pritožbe o izvoških sprejema gospod Junowicz. V njegovih rokah je tudi cestni policijski red. Takoj nad stopnicami v II. nadstropju je v sobi št. 11 gospod Del Linc, ki ima referat o pritožbah raznih uslužbencev, izseljevanje v tujino, izdaja tudi izpričevala o lepem vedenju, kaznuje one, ki otroke trpinčijo itd. Vrata št. 16 je oddelek gospoda nadzornika Toplikarja, ki dela skupno s policijskim komisarjem Pušom. V tem oddelku je vse polno policijskih agentov. Povprašal je potem naš urednik še za uradne ure. Reklo se mu je, da državna policija noč in dan posluje, a le v pritličju z napisom: »Permanenčna policijska služba«, drugi referati, kakor gosp. Junovicza, Gogala, Del Linc, Puš in Gbersinič, ki ima društveni referat, poslujejo točno od 8. ure zjutraj do 2. popoldne. Naš urednik se je prepričal, da so gospodje točno v uradu in urad zapuste šele, ko je uradna ura že davno pretekla.

Ij Nadvojvoda Jožef Ferdinand, poveljnik divizije v Lincu, se je pripeljal v Ljubljano in se nastanil v palači namestnika dež. glavarja barona Lichtenberga. Tu ostane nekaj dni. Udeležuje se lova v loviščih g. Perlesa. — Danes je nadvojvoda brzojavil iz Zirov, da je ustrelil divjega petelina in da je bilo danes v Žireh mraza 10 stopinj pod ničlo.

Ij Zlat zaslužni križec je podeljen vpo-kojenemu višjemu domobranskemu oficijalu Ivanu Staudacherju.

Ij Predavanje »Slovenci in Jugoslovani«, ki ga je imel Ivan Cankar v soboto v Mestnem Domu, je privabil precej občinstva. Saj je danes na redu jugoslovansko vprašanje in kdo bi ne hotel poleg drugih čuti nazadnje tudi Cankarjevo mnenje o tem. Če abstrahiramo od političnih razmotiranj sodruge Cankarja, stoji slednji, ako smo ga prav razumeli, za svojo osebo na sledečem stališču: vse jugoslovansko vprašanje v Avstriji kakor tudi na Balkanu je zgolj politično. Kdor vidi v tem kak kulturni ali jezikoven problem, misli napačno. Kljub političnim težnjam k jugoslovanstvu pa je Cankar odločno nasproten vsaki skupnosti med Slovenci in Hrvati na književnem in kulturnem polju, ker bi bila s tem slovenščina prikrajšana. Naloga Slovencev z ozirom na jugoslovansko vprašanje naše dobe je, da vsi, zavedajoč se svoje lastne kulture in književnosti, delamo zanj in z vsemi silami širimo izobrazbo med slovenskim ljudstvom. Tako Cankar. Politik Ivan Cankar ravno ni, zato tudi njegove politične nazore ne jemljemo resno. Kar se pa tiče nadaljnjega kulturnega in literarnega življenja Slovencev, za katerega je Cankar v strahu, stvar ni tako huda kot se njemu zdi. Potreba jezikovnega zblizevanja med Hrvati in Slovenci je očitna in mora samoposebi do tega priti, čim intenzivnejše bodo naše medsebojne vezi. Razvoj v tej smeri deluje na obeh straneh in ga ne čutimo sami mi Slovenci. Vseled tega bi pa naša plemenska individualnost gotovo ne izgnila, ker se narava umetnim potom ne da zadušiti. Če se doseže jezikovno zblizanje z izločitvijo vseh tujk in docela različnih besed za isto stvar iz obeh jezikov, bo že veliko storjenega. In to nam bo le v korist.

Ij Jezusovo življenje in smrt v kinematografu Ideal privabi k vsaki predstavi mnogoštevilno občinstvo. Predstava je veledostojna, nekateri prizori so mojstrsko komponirani in globoko vplivajo na gledalce. Uprizo-

ritev zasluži splošno pozornost. Reklama, ki smo jo o uprizaritvi čitali, odgovarja popolnoma resnici in nikakor ni pretirana. Priporočamo obisk kaj nekatereje.

Ij Predavanje. Opozarjamo še enkrat na zanimivo predavanje gospoda dr. Ilesiča, ki bo jutri (torek), dne 15. aprila, ob 8. uri zvečer v »Mestnem domu«. Znani predavatelj bo govoril o ljubljanski gimnaziji in nje življenju v prejšnjih stoletjih, kar bo sigurno zanimalo vse one, katerim je bila ljubljanska gimnazija duševna mati. Predavanje se vrši proti neznačni vstopnini na korist »Podpornemu društvu za učence II. državne gimnazije v Ljubljani«.

Ij Umrla je danes zjutraj v Mostah čudno zdelo, če bi Turki v slučaju zmajalne zveze Ana Marn, delavka tobačne tovarne v pokoju. Pogreb bo jutri ob 4. uri popoldne. Svetila ji večna luč!

Ij Izreden slučaj. V četrtek, petek in v soboto ni bilo na pokopališče k Sv. Križu nobenega pogreba, kar je pač zelo izreden slučaj.

Ij Ukradena jajca. V soboto zvečer je pustila v Škuljevi veži v Florijanski ulici branjevka Alojzija Ročeva iz Doba košaro, v kateri je imela 360 jajc in šla za nekaj časa v gostilno. Ko je plačala in je hotela oditi, je pogrešila košaro z jajci. Tatu še nimajo.

Ij Prijet žepni tat. V soboto ponoči, ko je bil v Sežani semenj, je v hlevu, kjer se ustavljajo vozniki, nekemu posestniku izginila med spanjem iz žepa denarnica, v kateri je imel 430 K denarja. Ko se je mož že pozno v noči zbudil in tatvino opazil, je takoj alarmiral vse v hlevu se nahajajoče voznike ter jim povedal svojo nesrečo. Začelo se je ugibati, kdo bi bil tatvino izvršil in prišli so na pravo sled. Nekdo je namreč videl v hlevu stikati nekega čedno oblečenega človeka, na katerega je padel glavni sum. Začel se je po Sežani za njim lov in ga je hišni hlapec fakično na cesti zasačil in ga izročil orožnikom. Ko so ga ti preiskali, so našli pri njem pod pasom celo ukradeno vsoto, katero je oškodovanec dobil nazaj. Le denarnice, katero je bil tat takoj izpraznil in vrgel v gnojnico, ni dobil. Tat je baže neka tržaška propalica, kojega ime nam pa ni znano.

Ij Sohotni sneg je napravil, kakor je bilo pričakovati, po vinogradih in sadnosnikih ogromno škodo. Pravzaprav sneg ne, pač pa vsled njega nastali mraz. Sneg je sicer odlomil kako vejo in potrgal nekaj telefonskega omrežja, mraz je pa pokončal do malega vse zgodnje sadje, ki je bilo že v cvetju. Največ so trpele češnje in orehi, a tudi zgodnjim hruškam se občutno pozna in zaradi tega se nam že na vse zgodaj obeta zopet — še večja draginja.

Brivnica v Vevčah

poleg tovarne se

odda takoj v najem

Poizve se pri lastniku Francetu Plevnik, dostilničarju v Vevčah. Zeli se ustnega gogovora. 1149

Zahvala.

Ob bridki izgubi, ki nas je zadela s smrtjo našega dobrega očeta, gospoda

JAKOBA ŽERJAV

nam je došlo toliko dokazov resničnega sočutja in sožalja, da se moramo le tem potom vsem skupaj dostojno zahvaliti. Predvsem hvala preč. g. župniku Skubicu za tolažilne obiske; ravnotako njemu, vlč. gg. kapelanoma Kogej in Zbontarju, vlč. g. ekonomu Markežu, vlč. gg. prefektoma Grossu in Klinarju najprisernejšahvalazaspremostvo pri pogrebu!

Dalje se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so se udeležili pogreba ali na katerikoli način pokojnemu očetu izkazali poslednjo čast, in vsem, ki so nam ustno ali pismeno izrazili sožalje.

Bog povrni vsem tisočero!

Očetu naj pa svetli večna luč!

Plavški rovt-Jesenice, dne 14. aprila 1913.

Zalujoči ostali.

Sprejme se zanesljiva, starejša

varuhinja

in samo taka, ki je vajena z otroci.

Tudi poštena in pridna

kuharica

dobi službo v isti hiši. Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod štef. 1153. (Znamka za odgovor.) 1153

Cenejša kava

(dokler je kaj zaloge)

85^v

80^v

1/4 kg Brasil I

1/4 kg Brasil II

žgana

žgana

v filijalki

Julija Meini

uvoz kave.

Filijalka:

Ljubljana, Šelenburgova ul. 7. 1147

Sprejme se

kontoristinja

z daljšo prakso, samostojna knjigovodkinja in perfektna korespondentinja. Ponudbe poštni predal št. 7, Zalec, Spod. Štajersko. 1151

Nova hiša na Bledu

v vasi, s 4 malimi stanovanji, vrtom, lepim razgledom bode dne 18. t. m. ob 9. uri pri sodišču v Radoljci na dražbi prodana. 1152

Pojasnila daje Ivan Rus, trgovec.

Kavarna „CENTRAL“ Ljubljana

Vsak večer

Sestanek tujece.

Koncert

Uso noč o'orio!

1151

Ustop prest.

nanove došle

dunajske

Začetek ob 9. uri zvečer.

damske kapele.

Št. 347/pr.

RAZPIS.

1155 3

Pri deželnem odboru kranjskem je s pogodbo namestiti **uradnika za izvrševanje statističnega dela in poslov,** ki se tičeje občinskih agend.

Dotični uradnik bo dobival časno letno plačo 2000 K.

S krstnim in domovinskim listom, z zdravniškim in pravnostnim spričevalom ter z dokazili o praktičnem izvežbanju o občinskih poslih opremljene prošnje je predložiti

do 10. maja 1913

podpisanemu deželnemu odboru.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 10. aprila 1913.

Slovarček

nemškega in slovenskega jezika.

Sestavil dr. Janko Šlebinger, c. kr. profesor.

Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Cena 1 K 20 vin., vezan v celo platno 1 K 80 vin. (po pošti 20 vin. več).

Z veliko skrbjo in natančnostjo sestavljen Slovarček v žepni obliki bo vsled svoje velike porabnosti vsakemu dobrodošel, posebno pa še samouku in šolski mladini. Slovarček je rodila živa potreba; ima namreč veliko prednost, katere ne najdemo v drugih slovarjih; razlikuje se od podobnih pripomočkov predvsem v tem, da upošteva v nemško-slovenskem delu tudi oblikoslovje nemškega jezika tako, da ne nudi samo razmeroma bogatega besednega zaklada, temveč nas tudi uči besede pravilno rabiti.

Kdor se je uspešno seznanil z glavnimi pojmi nemške slovnice vsaj v onem obsegu, ki ga nudi I. del knjižice »Nemščina brez učitelja«, ta bo s pomočjo slovarčka lahko čital nemške sestavke.

Druga nedosežna vrlina slovarčka je pa nizka cena, ki se je dosegla na ta način, ker je založništvo računalo z izredno visokim nalogom. Če bi se bil slovarček tiskal samo v takem številu, kakor se običajno tiskajo slovenske knjige, bi mu bila prodajna cena več nego še enkrat višja.

Priročna žepna oblika in prikupna zunanost je tudi važna prednost te lepe knjižice.

Za samouke je poleg slovarčka nujno potrebna tudi Pavel Novakova:

Nemščina brez učitelja,

ki obsega dva dela, in sicer:

I. del »Nemška slovnica za samouke«. Cena 1 K 20 vin. (po pošti 10 vin. več). Ta knjižica je nujno potrebna za vsakega, ki se hoče nemščine temeljito priučiti. Marsikdo si pa samo s I. delom ne bo znal pomagati in je zato potrebno, da si kupi tudi praktični:

II. del »Slovensko-nemški razgovori« v vsakdanjem življenju. Cena 1 K 20 vin. (po pošti 10 vin. več).

Oba dela skupaj vezana v celo platno veljata 2 K 80 vin. (po pošti 20 vin. več).

Drugi del obsega razgovore potrebne v javnem občevanju, da izhaja z njimi vsak Slovenec, ki pride z Nemcem v neposredno dotiko. Razgovori so prirejeni za najrazličnejše prilike in potrebe: tako bo našlo n. pr. slovensko dekle, ki služi pri nemški družini, razgovore, ki jih rabi v službi, slovenski trgovec, gostilničar, obrtnik, delavec, mladenič, ki gre k vojakom itd., bo tudi našel v knjigi potrebne razgovore za občevanja z Nemcem v svojem poklicu.

II. del priporočamo pa še posebej nemščino se učeči šolski mladini, kateri manjka često praktične vaje in se mora zato hudo boriti s težavami nemškega jezika.

Nekaj drugih knjig za praktično porabo:

Magdalene Pleiweisove

Slovenska kuharica.

Šesti natis izdala S. M. Felicita Kalinšek.

To je najboljša in najpopolnejša slovenska kuhinjska knjiga, ki pomeni za naše ženstvo velik napredek v gospodinjstvu.

Ta zlata knjiga slovenskega ženstva je izšla v dveh izdajah: Velika izdaja, ki obsega 598 strani, ima 18 krasnih, večbarvnih tabel in mnogo slik med besedilom, elegantno vezana K 6.— (po pošti 30 vin. več).

Okrajšana izdaja, brez slik in prikrojena za vsakdanje potrebe, stane K 3.—, vezana K 3-60 (po pošti 30 vin. več).

Knjiga o lepem vedenju. Spisal Urbanus. Cena K 3.—, elegantno vezana K 4.—. — Ta knjiga nudi vsa pravila za omikano vedenje in polaga prvo važnost na oliko in plemenitost srca. Knjiga je tudi neprekosljiva, ker najde v njej sveta tako olikanec, kakor preprost človek, tako odrasčeni kakor nedorasla mladina.

Stoletna pratlka dvajsetega stoletja (1901—2000). K 1-30, vezana K 2.—. — To je knjiga, ki nas uči vsega, kar je potrebno vedeti o časoslovju, predvsem nas pa uči s pravimi očmi opazovati prirodo in njeno lepoto. Knjiga obsega tudi koristna gospodarska pravila, najvažnejša zdravstvena navodila ter mnogo drugih podrobnosti za praktično življenje.

Načrt Ljubljane. 1:10.000 zelo natančno izvršen. Cena načrtu v dveh barvah 30 vin., v petih barvah 50 vin. — Načrt je vsled svoje natančnosti zelo pripraven ter priporočljiv za tujca in domačina, pa tudi za šolsko mladino, ki se mora seznaniti s poznavanjem in čitanjem zemljevidov. Dobi se tudi v nemškem jeziku po istih cenah.

Zemljevid Gorenjske z novo bohinjsko in tržiško železnico. Ta zemljevid, ki ima slovenska krajevna imena, obsega celo Gorenjsko ter je natančen do najmanjše vasi pregleden in priročen. S tem zemljevidom v roki se bo vsak najlažje orientiral po Gorenjski ter našel najpripravnejšo pot za posamezne izlete. Zemljevid je pridejan »Ilustriranemu vodniku po Gorenjskem« in stane z njim vred samo 1 K 20 vin.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Šolske vesti.

— **Slomškova zveza, notranjska podružnica** opozarja na zborovanje s predavanji, ki bo v četrtek, dne 17. t. m. ob 3. uri popoldne v Št. Petru v društveni dvorani.

— **Učni jezik na srednjih šolah, ki so namenjene za Slovence.** O tem za našo mladino prevažnem vprašanju se je pred sedmimi leti resno posvetovalo 20 profesorjev, ki so se na iniciativo g. deželnega šolskega nadzornika Hubada zbrali dne 12. februarja 1906. pod predsedstvom g. ravnatelja Wiesthalerja v konferenčni sobi c. kr. I. državne gimnazije. Po živahni debati se je jezikovno vprašanje na naših srednjih šolah principiëlno enoglasno rešilo v tem smislu, da bodi učni jezik za vse predmete razven nemščine v vseh razredih slovenski. Isto stališče je (glede učnega jezika na naših srednjih šolah) zavzelo »Društvo slovenskih profesorjev« na svoji glavni skupščini dne 22. decembra 1907 in na vseh nadaljnjih svojih skupščinah — ter istotako učiteljski zbori naših utrakvističnih gimnazij. V l. 1911 in 1912 pa se je pri konferencah za določitev učnih knjig pojavilo nekaj glasov proti temu stališču in to je napotilo »Društvo slovenskih profesorjev«, da je koncem leta 1912. uprizorilo med svojimi člani in sploh med slovenskimi profesorji anketo o učenem jeziku na naših srednjih šolah. Na izrednem občnem zboru dne 27. decembra 1912. se je izvolila štiričlenska komisija, da ugotovi izid enketnega glasovanja o učenem jeziku na naših srednjih šolah. Ta komisija (gg. prof. dr. Debevec, dr. Ilešič, Jeran in šolski svetnik Sinkovič) so se 22. februarja 1913. — ko je vsak sam zase predlagal in presodil vse odgovore — zbrali pod predsedstvom društvenega predsednika ter po daljšem posvetovanju doglali kot rezultat enketnega glasovanja sledeče: »Ogromna večina odgovorov (155) meri na popolno poslovenjenje naših srednjih šol, a obenem zahteva preuredbo pouka v nemščini od 1. razreda pričenši do najvišjega. Oboje se mora vršiti obenem.« — Proti se je našlo 31 glasov. Vsi pa stojte na stališču, da se mora naša mladina naučiti nemščine popolnoma. To naj služi v pojasnilo slovenski javnosti, katero so begala napačna poročila po domačih, nemških in italijanskih listih. — Odbor »Društva slov. profesorjev« .

— **Publikacije »Slovenske šolske Matice«.** Društveniki »Slovenske šolske Matice« so dobili za leto 1912 čvetero knjig, ki so: 1. Pedagoški Letopis, XII. zvezek. 2. Posebno ukoslovje prirodoslovnega pouka. Spisal šolski svetnik prof. France Hauptmann. 3. Domoznanstveni pouk v ljudski šoli. Sestavila Eliza Kukovec. 4. Flora slovenskih dežel. Sestavil Julij Glowacki, uredil dr. L. Poljanec. — Društveniki dobé knjige pri svojih poverjenikih. Stari letniki so na razpolago članom po 4 K, posamezne publikacije pa za polovico tržne cene.

Iz slovanskega sveta.

Učiteljska na Hrvaškem in v Slavoniji. Koncem šolskega leta 1911/1912 je bilo na Hrvaškem in v Slavoniji šest učiteljskih; od teh so tri deželna: moško učiteljske v Zagrebu, v Petrinji in v Osjeku. Ostala tri učiteljska so konfesionalna: žensko učiteljske v samostanu usmiljenk v Zagrebu, srbsko učiteljske v Karlovcu in srbsko učiteljske v Pakracu. Na moških učit. v Osjeku in Petrinjah se smejo vpisati tudi ženske. Ker postanejo lahko učiteljice tudi učenke, ki dovrše dekliski licej v Zagrebu, se učno osobje tega zavoda šteje k onemu na učiteljskih. Na vseh navedenih zavodih je bilo 97 učnih moči in 704 učenci in učenke, in sicer: v Zagrebu na kralj. učiteljsku 15, oziroma 140, na učiteljsku usmiljenk 15, oziroma 198, in na liceju 24, oziroma 75; v Petrinju 12, oziroma 62; v Osjeku 14, oziroma 106; v Karlovcu 10, oziroma 64, in v Pakracu 7, oziroma 59. Med učenci je bilo 301 moški in 403 deklet. Po veri se dele: 509 rimokatolikov, 174 pravoslavnih. Stroški za vsa učiteljska so znašali 292.708 kron, od tega 241.896 K za plače učiteljskega osobja.

Hrvaški zdravnik na morju zadržan. Hrvaški zdravnik dr. Filip Marušić je pred nekaj dnevi odpotoval v Belgrad na pomoč srbskemu Rdečemu križu. V Zemunu so ga pa zadržali, dokler glavarstvo v Kninu obmejni policiji ne pošlje izrecnega dovoljenja, da se Marušića pusti preko meje v Belgrad.

Srbsko trgovsko industrijsko društvo se snuje v Belgradu. Društvo bo razpolagalo z angleškim kapitalom, in sicer z dvema milijonoma temeljne

glavnice. Sedež društva bo v Belgradu, centrala pa v Londonu. V odboru bo dve tretjini Srbov.

Stavbinska banka v Belgradu. Neke angleško denarno društvo, ki razpolaga z 800 milijoni kapitala, namerava v Belgradu osnovati stavbinsko banko s 3 milijoni temeljne glavnice. Banka bo dajala denar za javne in zasebne zgradbe.

Češki rezervisti za šolsko Matice. Nekega češkega rezervista 81. pešpolka, ki se je vračal na dopust, je vprašal nekdo, koliko so posamezni vojaki na meji dobili od božične zbirke. Rezervist je odgovoril: »Po 63 vinarjev!« »Torej je bilo ravno za eno večerjo?« »Ne, bilo je premalo; zato smo prejete zneske zložili skupaj in jih poslali »Matici šolski« v Prago! »Slovenska Straža« bi si tudi želela take naklonjenosti med Slovenci.

Srbske izkopline v Skoplju. Pri niveliranju ulic v Skoplju so pod starodavno srbsko cerkvijo Sv. Spasa naleteli pod zemljo na ostanke druge stare cerkve. Istotako so še na nekem drugem mestu odkrili ostanke stare krščanske cerkve. Vrhovno poveljstvo bo v svrhu popolnega odkritja odkupilo vse hiše, ki stojte na teh zemljiščih.

Predavanja o balkanskih državah so se v tekočem semestru uvedla na izvoznem oddelku avstrijskega trgovskega muzeja na Dunaju. Predava se v posebnih tečajih o gospodarski zgodovini in zemljepisju balkanskega polotoka, o javnopravnih in gospodarskih razmerah balkanskih držav, o glavnih točkah gospodarskih odnošajev med Avstro - Ogrsko in balkanskimi državami, o trgovini v teh deželah in o njihovih trgovinskih odnošajih z našo monarhijo in Turčijo. Program predavanj se brezplačno dobi v avstrijskem trgovinskem muzeju na Dunaju (9. okraj).

Gospodarstvo.

g Tečaj za pridelovanje zelenjadi priredi kmetijska šola na Grmu dne 5., 6. in 7. maja t. l. z naslednjim sporedom: V ponedeljek, dne 5. maja: Od 2. do 4. ure popoldne: Važnost pridelovanja zelenjadi na kmetih in okoličih mest. Naprava in razdelitev vrta. Obdelovanja in gnojenje zemlje. Od 4. do 5. ure: Razkazovanje šolskega vrta. V torek, dne 6. maja: Od 8. do 10. ure popoldne: Naprava gorkih leh. Pridelovanje sadik in zgodnje zelenjadi v gorkih lehah in na prostem. Dobava potrebnega semena. Naročanje semena po cenikih. Kolobarjenje na vrtu in medsetve. Od 10. do 12. ure: Praktično razkazovanje. V sredo, dne 7. maja: Od 8. do 10. ure popoldne: Pridelovanje najvažnejše zelenjadi (nadaljevanje.) od 10. do 1. ure: Ohranjanje in ukuhavanje zelenjadi za zimsko rabo. Popoldne od 2. do 5. ure: Ukuhanje zelenjadi v sadni kuhnji (praktično.) Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjske plača ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in za prehrano po 1 K 50 vin. na dan. Podpora dobe le tisti, katerim se izrecno dovoli in ki za njo do 27. aprila po dopisnici prosijo. Ker se pripusti k tečaju le omejeno število udeležencev, se je zglasiti za tečaj do 27. aprila. Vabimo naše gospodinje in kmetiska dekleta k obilni udeležbi!

g Dobavni razpis. Vojaško oskrbovalno skladišče v Ljubljani naznanja dobavo 5400 neokovanih desk za postelje. Oddati jih bo do konca meseca avgusta t. l. franko na vojaško oskrbovalno skladišče, in sicer Maribor 600, Celovec 2000, Ljubljana 150, Gorica 1700, Trst 150, Pulj 800. Ponudniki si morajo preskrbeti izpričevala o soliditeti in dobavni zmožnosti. Pismene, s kolkom za 1 K kolekovane zapečatene ponudbe je poslati najkasneje do dne 23. aprila t. l. ob 10. uri popoldne neposredno c. in kr. intendanci 3. voja v Gradcu. Ponudbi je priložiti v posebnem ovitku šodstotni vadij. Natančnejše podrobnosti so razvidne iz dobavnega razpisa v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

GLASBA.

Muzikalije »Glasbene Matice« za leto 1912/13 so se zakasnilo, ker je tiskarna z enim delom v zaostanku. Cenjeni člani naj nam to zaustavo blagovolijo oprostiti. Kakor hitro bodo dotiskane, jih bomo nemudoma razposlali. — Odbor.

KNJIGOTRŽTVO.

Častito duhovščino opozarjamo, da pridejo letos prvič na vrsto »Lectiones infra octavas solemnitatis S. Joseph, S. Joannis Bapt. et Ss. apost. Petri et Pauli«. Ker teh lekcij ni ne v psalteriju in ne v brevirju in se dobi knjižica edinole v »Kato-

liški Bukvarni« v Ljubljani, opozarjamo čast. duhovščino, da se te lekcije nemudoma omisli, ker je mogoče, da zadnji trenutek, ko ne bo nič več mogoče dobiti novih izvodov, knjižica v »Katoliški Bukvarni« poide in bi gospodje, ki imajo te knjižice, ne mogli moliti brevirja.

Mati čudovita. Spisal dr. Josip Jerše. Opozarjamo ponovno na te res lepe, izvirne šmarnice. Priporočamo jih ne samo za šmarnično berilo, temveč tudi pridigarjem in duhovnim voditeljem Marijinih družb, ker jim bodo pri izdelovanju govorov prav izvrstno služile. Prepletene so z lepimi, zanimivimi najnovejšimi zgledi. — Dobijo se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Cena vezani knjigi 2 kroni.

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Komenskega nlica 4
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Dergano, primar. I. klr. odd. dež. boln.

Lahko službo,

kot zapisovalka, nadzorovalka ali kaj sličnega želi sprejeti mlajša **brezplačno.** gospa in sicer Ponudbe na M. H., poštno ležeče Skofjaloka.

Gostilna z mesarijo

na najbolj prometnem kraju Vranskega se odda z vsem pohištvom pod ugodnimi pogoji **takoj v najem.** Podrobnosti pri poštarju I. Kladniku na Vranskem. 1119

Skoro nov 1121
amerikanski harmonij
s 13 izpremeni in

moderno pohištvo

se radi selitve pod zelo ugodnimi pogoji proda. Več je poizvedeti: Mestni trg 10 pri Elizi Kavčič.

Služba

organista in cerkovnika

v Radovljici se znova razpisuje. Organist, kojemu se je pred meseci podelila, se ji je nepričakovano odpovedal iz vzroka, da ga farani vsled priljubljenosti ne puste proč in mu vse obetajo.

Plačilo v denarju 1100 kron, prosto stanovanje in mogoč postranski prislužek pri hranilnici. Pismene prošnje s spričevali naj se pošljejo **župnemu uradu v Radovljici.** 1090

Št. 243/pr.

Razpis.

Na deželni kmetijski šoli na Grmu se razpisuje mesto

strokovnega učitelja za živinorejo in mlekarstvo

s prejemki VII. plačilnega razreda deželnih uradnikov t. j. z letno plačo 2200 K in aktivitetno doklado 672 K.

Strokovni učitelj, če je samec, dobi tudi naturalno stanovanje na Grmu. Služba se odda za eno leto provizorno, po preteku te dobe pa se bo nastavlil strokovni učitelj definitivno, če bo zadostil vsem zahtevam in če se bo izkazal z učiteljsko usposobljenostjo za kmetijske šole.

Prosilci za to mesto naj predlože svoje prošnje

do 1. junija 1913

podpisanemu deželnemu odboru. Prošnjam je priložiti krstni list, domovinski list, spričevalo o fizični sposobnosti, dokazila o dovršenih študijah in o strokovni usposobljenosti ter dokazila o znanju slovenskega in nemškega jezika. V prošnji je tudi navesti, če je prosilec še podvržen vojaški dolžnosti.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 12. aprila 1913.

1148

Deželni glavar: Šusteršič l. r.

Pozor → KOLESAKOL

Pred nabavo kolesa v blizajoči se seziji si izvolite pogledati mojo največjo zalogo vsakovrstnih in najfinejših **Puch-**ovih koles (le edino zastopstvo) in prepričali se boste o izborni kvaliteti istih. — V zalogi se dobe vse kolesarske potrebščine in vsa popravila se izvršujejo v lastni mehanični delavnici. —

Torej pozor! Najboljši in najcenejši nakup le pri trrdki

FR. ČUDEN, LJUBLJANA, Prešernova ul. 1.

Poleg teh tudi najfinejši šivalni stroji. Pouk za vezenje brezplačno.

Naročujte cenik za kolesa, šivalne stroje, ure in zlato; tudi poštne prosto.

Stanovanje

v prvem nadstropju, obstoječe iz treh sob na ulico, kuhinje, jedilne shrambe, kleti, podstrešja, sobe za služkinjo, hodnika, uporabe vrta, **Poljanski nasip, se za majev termin odda.** Vprašati je Poljanski nasip 8, I. nadstropje. 1112

Nemična tovarna Traiskirchen pri
:: **Dunaju, LIEBLEIN & CO.** ::

Stearit

najboljše sredstvo za zgostitev malte za snazenje in beton. Stearit malta da tudi **50—100% več moči,** kot malta z drugimi primesi. 993

Novosti

za
ženske in moške obleke

— v veliki izbiri —

768 pri

R. MIKLAUC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem.

Postaja dolenske železnice Straža — Toplice. Akratov vrelec 38° C, ki daje nad 30.000 hl radioaktivne termalne vode na dan. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in **močvirne kopelji.** Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gostogostnata okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno **kopališka uprava.** 976 66

Organist

cecilianec, kateri bi sprejel tudi tajništvo pri kaki občini ali posojilnici, **išče službe.** — Naslov pove upravnistvo pod št. 1144 (znamka!).